X61692

X61692

ROBERTI VVhitintoni Lichfeldienſis lucubrationes.

DE ſynonymis
- Appellatiuorum
- Deorum
- Dearum
- Deorum
- Dearum
- Heroum
- Heroinarum
- Clarorum virorum
- Aialium quadrupedum
- Chronographicarum
- Topographicarum
- Bellicarum

Heroum
Heroinarum
Locorum
Reptilium
Auium
Inſectorum
Arborum
Fruticum
Herbarum
Florum
rerum.

DE epithetis

De variandi formulis tam pedeſtri q̃ ſoluto ſermone.
Experientiæ de virtutis immortalitate.
De veterum Romanorum magiſtratibus.

EIVSDEM VVhitin. Carmen dicolon tetraſtrophon.

POnat Rhinoceros tetrica cornua
Ponat viperea intoxica Zoilus
Nec damnet Criticus cornificus pium
Quę vates dat opuſculum.
Natus Nicomachi non ſine maxima
Dixit laude ſua quæq; ſcientia.
A nullo poterit conuicio affici
Prętereq̃ illius inſcio.
Aſſit Quintilius iuſtus hic arbiter
Mecenaſq; ſuas afferat huc manus
Si vatem ſtudeat carpere Zoilus
Dignum ſupplicium ferat.

EIVSDEM VVHITINTONI DISTICHON.

Expecto a doctis tutamina iuſta laborum,
Inuidulus odium, pręmia digna deo.

¶ ROBERTVS VVhitintonus Lichfeldiensis grammatices magister, protouates Angliæ, in florentissima Oxoniensi academia laureatus Lectoribus Salutem dicit.

Bethlemicus citharedus ille Dauid diuino calore percitus cecinit. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Id qđ ad multiplicem lingue et sermōis varietatem non incōtinue (vt mea fert opinio) alludi potest. Quum enim summus ille oīm artifex (cuius sapientie non est nūerus) in cunctis que fecerat / varietate adeo est delectatus vt polum diuersis pinxerit luminibus. Stella enim differt a stella in claritate: terram multigenis decorauit aīantibus: varicoloribus floribus et fructibus: mare locupletarit multipharijs piscibus / aerem distinctis volatilibus. Linguam (que horum oīm est interpres) varietate in primis exornatam esse voluit. Adeo vt veteris testamēti tam scti pr̄es q̄ vates et ꝓphete. et (verius vt loq̄r) ipsemet deꝰ in eis de suo ꝟbo incarnato passo resurgēte et ascenso (idem sentiētes) varijs et diuersis ꝟbis cecinerint. Apl'o teste. Multipharie multisq̄ modis: olim deus loquēs pr̄ibus in ꝓphetꝫ nouissime diebus istꝫ locutꝰ est nobis in filio. Quid in nouo testamēto de sctis apl'is dicam? nunq̄d diuinū illđ eloquij donū / et sermonis varietatē habuerūt? vt in actibꝰ apl'oꝝ est legere. Repleti sūt oēs spū sctō et ceperūt loqui varijs linguis ꝓut spūs sctūs dabat eloqui il'is. Quid de sctis euangelistis censeam? q̄ sacrū eloquiū vario caractere cōtexētes: in vnū tñ et eundē emerserunt sensum. Ezechielis testāte vaticinio. Et aspectus rotaꝝ et opus earū q̄si visio maris: et vna sil'itudo earū q̄ttuor. Mari assimulat illđ diuini eloquij: ꝛ non ab re quidē. Nam vt in mari immēsa est aquarū affluētia: ita eloquentie abūdat sermonis copia et varietas. Uñ Esayas. Repleta est terra scientia dñi sicut aque marꝫ. Et alibi legit. Spūs dñi repleuit orbem terrarū: et hoc qđ cōtinet oīa sciētiam hꝫ vocꝫ Non exigui igit ponderꝫ prestātissimum illđ eloquij donum cēsuerim: et licet ea varietatꝫ exornatiōe (tanq̄ preciosis lapillus) sit decoratum. Nimirum. Cū vnigenitus dei filius et sapiētia ꝑris: ob illius eloquij diuinā et latētem energiam / et mistica arcana ꝟbū (qđ grece logos sonat) sese noīari voluit: vt apud euāgelistā Joannem ꝓditum est. In principio erat ꝟbum / et verbū erat apđ deum / et deus erat verbum. Quare cū illius eloquij et varietatis lingue studiosos cōplures iuuenes video: atq̄ lucernā modio supponere ꝑgraue nefas esse: tñ ne talētum mihi traditū in terra abscōdere cōperiar. Ipse (licet rei literarie minus locuples) velut mulier alienigena et paupcula que duo minuta in gazophilatio obtulit / aliq̄d nr̄e penurie impertire studui. Neq̄ molestuꝫ fero si hec nr̄a (leuidenso filo ꝯtexta) fastidiāt superciliosi critici: quoꝝ officine affluētiori rerū copia exuberāt: quoꝝ opelle exoticis sculpturis insertiunt: et qui tam opulētam rerū magnificentiam ostentant: vt iuuenum aīos fortius deterreāt q̄ alliceāt. Nimirum. Quippe (vt lyrico placuit) Non cuiuis hoīm cōtingit adire Corynthum. Uñ (vt Naso cecinit) qr paruum parua decēt non arrogātie curiositate fimbrias dilatare immo ꝯ etatꝫ studio accensus / angloꝝ tyronum vtilitati his (licet hūilioribus) cōsulere statui opusculum de synonymis qđ sic exorditur. Ad mare ne videar latices deferre: in manibus sepius

euoluere et lectitare iuuenes video. In quo non pauca vocabula comperies: alia barbara/alia inusitata/alia vero sig̃tione longe dissidentia. Quare cũ tempus in his nugis eos ꝑterere: et q̃si Penelopes telam retexere cõsidero. Collegi ex politissimis authoribus synonyma et epitheta: non oĩa sed quedã vsitatiora: in quibus tñ delectus est habendus perpauca enĩ vocabula cõperies que adeo sũt synonyma: quin aliq̃d discriminis in vsu habeãt. Ut enĩ in medicorum hortis varie (eiusdẽ tñ q̃litatꝫ) sunt herbe: alie enĩ aliis calidiores: alie aũt frigidiores. Itidem in synonymis alia vocabula aliis sublimiora/ nitidiora/argutiora/et vehemẽtiora: alia humiliora/ viliora/ crassiora/et duriora. Uñ in eoꝝ delectu cultos authores imitãdos censeo. Ad manum hec deprompsimus: q̃ tenere memorie cõmodius succurratur. Ita vt inuẽta vocabuloꝝ synonyma: facilior in eorum delectu fiat inuestigãdo labor. Et cũ oẽs et singulos variãdi modos (q̃ ferme infiniti sũt) hic inserere difficile et ꝑlongum opus foret. Subiecimus quasdã variãdi formulas: quibus accẽsa inuentus/ ad ampliores (Marte suo vt fertur) facilius aspiceret. In lucem ante hac ꝓdiisset hec editio: si non obstitisset horatiana admonitio et presertim calcographoruꝫ odiosa incuria: q̃ nostra ad vnum opuscula mendis creberrimis deprauarunt. Adeo vt saturnina fame sepius ꝑcitus: nr̃arum lucubrationum exterminium esurierim. Petimus igit̃ vos cãdidi lectores/ que nr̃a in vestram expectationem fuit pietas: vt sicubi veteranorum canũ et obtrectatorum latratus audire cõtingat rabidos morsus a pio opere ꝓhibeatis. Q̃d si effectum curauerit vestra equitas: auctior et locupletior in Anglã iuuentutem nr̃a diffundet̃ industria. duce authore et tutore deo cui hoc exile opusculum dicamus. Cuius presidio/fauore/et tutamine omen: donum perfectum viget/ florescit/et substat. Cui omnis debetur gloria/laus/et honor.

SYNONYMA DE HAC LITERA A.

¶ To be abũdaũt.

Abundo
Affluo
Exubero
Supero
Scateo
Scaturio
Superfluo
Luxurio
Redundo.

¶ Abundaunce/or plenteth.

Abundantia
Affluentia
Exuberantia
Ubertas
Copia
Opulentia
Plenitudo
Luxuries

¶ To applye.

Applico
Uaco
Incumbo
Insisto
Insto
Insudo
Inuigilo
Operam do
Operam r
Adiung
Applico animum
Sum deditus
Sum intentus
Sum mãcipatus.

¶ Attendaunce.

Opera
Obseruanti
Famulat
Obsec
Mir
Oro
Rogito
Peto
Posco
Postr
Fla

Induo
Como
Colo

¶ An army or an hoost.

Exercitus
Manus
Copie.

Apparell or arraye.

Apparatus
Amictus
Amiculus
Ornatus
Vestis
Vestitus
Cultus
Vestimentum
Indumentum
Induuie
Exuuie
Spolia.

¶ To amende.

Corrigo
Castigo
Emendo
mo.

Externus
Barbarus
Extraneus.

¶ To be angry

Fascor
Stomachor
Iracundor
Commoueor
Indignor
Irauor
Accendor
Succenseo
Offendor
Egre patior
Egre fero
Moleste fero
Indignor
Tumeo.

Anger or displeasure.

Ira
Iracundia
Indignatio
Stomachus
Angor
Rancor
Tumor.

¶ To assyte, or to helpe.

Adiuuo
Adiutò
buenio
uo

Tutor
Defendo
Assisto
Asto
Adsum
Suffragor
Presidio sum
Auxilium fero
Opem fero
Suppetias fero

¶ Assystence ayde or helpe.

Auxilium
Auxiliamen
Juuamen
Adiuuamentum
Adiutorium
Patrocinium
Subsidium
Opiculamen
Presidium
Suffragium
Suppetie
Tutela
Defensio
Opis
Adminiculum.

All or euery one.

Omnis
Totus
Cunctus
Uniuersus
Unusquisq;
Quisq;
Singuli.

¶ Aged.

Annosus
Grandeuus
enex
eeuus
s
3

Prouectus etate
Confectus senio
Decrepitus.

¶ Olde age.

Senectus
Senecta
Senium
Cani
Senilis etas.

¶ Ony

Aliquis
Ullus
Quispiam
Quisq;

¶ Able apte or mete.

Aptus
Idoneus
Habilis
Concors
Quadrans
Consentaneus
Assentaneus
Congruus
Conueniens
Accommodatus.

¶ Astonyed or amased.

Attonitus
Consternatus
Stupefactus
Perplexus
Perturbatus
Examinatus
Confusus
Incertus.

¶ Almoost.

Prope

Propemodum
Ferme
Fere
Propediem
Quasi.

¶ Anone.

Continuo
Statim
Illico
Ocyus
Cito.
Actutum
Raptim
Jamiam
Propere
Properanter
Celere
Celeriter
Extempore
Extemporaliter
Cursim
Celociter
Inconstanter
Extremplo
Concito
Cuestigio
Confestim
Festinanter
Nulla mora
Dicto citius
Celis equisq.

¶ As sone as.

Utprimum
Ubiprimum
Cumprimum
Statim vt
Jam vt
Cito vt.

¶ As thoughe.

Perinde acsi
Eque acsi
Haud secus acsi

Non minus acsi
Non aliter acsi.

¶ Allthoughe.

Etsi
Quanq̃
Quamuis
Licet
Tametsi.
Si
Cum.

¶ At this tyme.

Jam
Nunc
In presentiarum
In presens
Hoc tempore.

¶ At the last.

Tandem
Demum
Postremo
Postremum
Denicq
Noussime.

¶ Also or lykewise.

Insuper
Preterea
Item
Itemq
Itidem
Adhoc
Etiam
Quinetiam
Simliter
Vel
Tum.

¶ Afterwarde.

Postea
Postq̃
Posteaq̃
Post
Ubi
Postubi
Simulac
Ut.

¶ As.

Quasi
Tanq̃
Velut
Veluti
Sicut.
Sicuti
Ut
Uti
Quemadmodum
Ceu.

¶ To begynne.

Incipio
Inchoo
Instituo
Ineo
Ordior
Exordior
Auspicor
Initio.

¶ A begynnynge.

Principium
Initium
Origo
Exordium
Auspicium
Inchoatio
Inceptum
Inceptio
Institutum
Caput.

¶ To bete or punysshe.

Verbero

Cedo
Punio
Affligo
Castigo
Animaduerto
Crucio
Sumo penas
Sumo supplicium.

¶ To booste.

Ostendo
Jacto
Effero
Laudo
Predico
Magnifico
Extollo
Glorior.

To bringe fouhe.

Pario Edo
Gigno
Educo
Produco
Profero
Enitor.

¶ To be agaynst.

Aduersor
Obsisto
Obsto
Oppugno
Impugno
Repugno.
Resisto
Contra eo
Obluctor
Reluctor
Obnitor
Renitor.

¶ To breke or barst.

Frango

Synonyma de hac litera B.

Confringo
Infringo
Rumpo
Dirumpo
Crepo

¶ To blame or accuse.

Accuso
Culpo
Incuso
Damno
Condemno
Insimulo
Arguo
Reprehendo
Vitupero
Redarguo
Reprobo
Carpo
Obiurgo
Vitio do
Criminor.

¶ To bulte out.

Extorqueo
Exculpo
Elicio
Extrico.

To be bānyſſhed.

Exulo
Relegor
Profligor.

¶ To be abaſſhed

Erubeo
Erubesco
Verecundor
Confundor
Pudet
Piget

¶ To bynde.

Obligo
Deuincio
Astringo
Obstringo.

¶ To be bolde.

Audeo
Ausim
Audacitate afficior.

¶ To boyle.

Estuo
Ebullio
Efferueo
Scaturio

¶ To backbyte.

Detraho
Detracto
Obtrecto
Maledico
Carpo
Obloquor
Mordeo
Mordico
Reprehendo
Vitio do
Vitupero.

Backbytynge.

Detractio
Obtrectatio.
Obloquium
Maledictum
Susurrū. riū ꝫ rus.
Dens zoili
Hennin⁹ liuidus.
Dens caninus.

¶ To boode or to betoken.

Portendo
Indico
Significo
Pronostico

¶ To be beten.

Verbero
Cedo
Vapulo
Dare
Uere
Pēdere penas vl
Plectere supliciū.
Soluere
Plare.

¶ To bere.

Fero
Porto
Fero
Sustineo
Patior.

¶ To bury.

Sepelio
Condo
Humo.

¶ To play the brothel.

Scortari
Prostitui.
Fornicari
Merere
Stupiari
Mechari
Adulterari
Coire
Concumbere
Rem habere
Fœdera Veneris iungere.

¶ A brothell or strumpet.

Meretrix
Scortum
Venefica
Succuba
Concubina
Lupa
Adultera
Mecha
Pellex.

¶ A bedde.

Cubile
Lectus
Torus
Lectulus
Stratum
Grabatum.

A brothell hous or a baudes hous.

Lupanar
Fornix
Prostibulum
Baneum
Taberna
Meritoria.

¶ A basket.

Canistrum
Calathus
Corbis
Cofinus.

¶ A buckler.

Scutum
Parma
Pelta
Clypeus
Umbo.

¶ A botte.

Lynter
Nembus
Nauigium.

Synonyma de hac litera B.

¶ A bryde or fowle.

Auis
Ales
Aolucris
Aolatile.

¶ A beest.

Animal
Animans
Jumentum
Belua
Pecus
Brutum.

¶ A bocher.

Carnifex
Lanius
Bouicida
Macellarius.

¶ A busshe of thornes.

Dumus
Rubus
Spina
Uepres
Sentes
Ruscus
Uirgultum
Spinetum
Dumetum
Rubetum
Uepretum
Senticetum

¶ Beautefull.

Formosus
Decorus
Pulcer
Uenustus
Elegans.

¶ Bolde or hardy.

Animosus
Magnanimus
Fortis
Acris
Strenuus
Audax
Inuictus.

Bygge or stronge.

Ualidus
Robustus
Uigorosus
Neruosus
Lacertosus
Fortis
Potens
Ingens.

Blacke or sadde.

Ater
Pullus
Niger
Lugubris
Fuscus

Breue or shorte.

Brevis
Contractus
Angustus
Succinctus
Subductus.

Barwell/or fatte.

Pinguis
Letus
Opimus
Frugifer
Fertilis
Uber
Fecundus
Ferax
Fructuosus
Fructifer
Luxuriosus.

¶ Bablynge.

Loquax
Linguax
Dicax
Uerbosus
Linguosus
Fumlis
Garrulus

¶ Barren.

Sterilis
Infecundus
Jeiunus
Macer
Macilentus
Infertilis
Infelix
Effectus
Arenosus
Iners.

Commen/ or custo-mable.

Consuetus
Communis
Usitatus
Assuetus.
Solitus
Uulgaris
Uulgatus
Frequens.

¶ Batayle or dis-scencyon.

Bellum
Prelium
Pugna
Certamen
Duellum.

¶ Bowynge/or bendynge.

Pronus
Procliuis
Declinis
Intentus
Deditus
Rutans.

¶ By tyme or in season.

Mature
Tempestiue
Opportune
Per tempus
In tempore

¶ But.

Sed
Ceterum
Uerum
Tamen
Attamen
Quin.

¶ By course.

Uicissim
Mutuo
Alternatim
Alterne
Uicissitudine
Alternis vicibus.

¶ It is better.

Prestat
Melius est
Satius est
Commodius est
Prius est
Potius est
Prestantius est
Optatius est
Optabilius est
Prestabilius est.

To couer or hyd.

Tego

Synonyma de hac litera C.

Contego
Obtego
Opperio
Velo
Celo
Abdo
Occulo
Occulto
Condo
Abscondo
Recundo
Obumbro
Obduco

¶ To cry.

Clamo
Uocifero
Ejulo
Fremo
Rugio
Vlulo.

¶ To compell.

Logo
Compello
Urgeo
Impello
Adigo.

¶ To cary in.

Inuecho
Inuecto
Infero
Importo.

¶ To cõmannde.

Jubeo
Mando
Precipio
Impero
Edico.

¶ To compare.

Comparo

Confero
Equiparo
Coequo
Assimulo.

To comyn or talke.

Communico
Conuenio
Coufero
Commemoro
Sermocinor
Colloquor
Confabulor
Commentor
Ago
Memini
Uerba facio
Sermonem habeo
Sermones cedo.

¶ To curse.

Deuoueo
Execror
Imprecor
Male precor
Male opto.

¶ To coueyte.

Cupio
Aueo
Appeto
Expeto
Desydero
Hisco
Hestio
Ambio
Affecto.

¶ To cast.

Conicio
Trauicio
Jacio
Jaculor
Contorqueo.

To cõpany with.

Conuersor
Comungo
Familiariter vti.

¶ To contynue.

Perseuero
Persto
Persisto
Maneo
Immotor

¶ To cease.

Cesso
Desino
Desisto
Linquo
Omitto
Intermitto.

¶ To content or satysfye.

Satisfacio
Placeo
Obtempero
Obsecundo
Complacco
Statio
Expleo
Moremgero
Gratum facio
Obsequor
Gratificor
Inseruio.

¶ To consydre.

Consydero
Penso
Pensito
Pensiculo
Trutino
Libro
Rationem habeo

Cogito
Reputo in animo.

¶ To compasse.

Circundo
Circumeo
Cingo
Circunfundo
Ambio
Vallo.

To gyue coũseyle.

Consulo
Consilium do
Suadeo
Admoneo
Hortor
Adhortor
Voceo.

¶ To call.

Voco
Vocito
Appello
Appellito
Nuncupo
Memoro
Nomino
Dico.

¶ To cherisshe or make of.

Foueo
Multeo
Amplector
Complector
Indulgeo.
Carum habeo
Magnifico.

¶ Charge.

Cura
Onus.

Pondus
Ponderis.

A coffer or a cheste.

Arca
Scrinium
Cista.

¶ Coste

Sumptus
Impense.

Care or thought.

Cura
Anxietas
Angor
Molestia
Sollicitudo
Angustia
Dolor.

A company.
Turba
Agmen
Multitudo
Cohors
Caterua
Phalanx
Cetus
Concio
Turma
Frequentia
Grex.

Chastyte / or clene lyuynge.

Castitas
Continentia
Pudicitia
Castimonia
Integritas
Munditia
Mundities vite
Puritas.

¶ A custome.

Mos
Usus
Consuetudo
Institutio
Institutum

¶ Accoyntaunce.

Noticia
Consuetudo
Conuersatio
Commercio
Familiaritas
Usus.

¶ Curtesy / or good maner.

Humanitas
Urbanitas
Decorum
Honestum
Morum probitas.

A cart or a charret.

Currus
Plaustrum
Epirhedium
Rheda
Quadrige
Essedum
Uehs
Pilentum.

¶ Cronycles.

Cronica / orum
Annales
Res geste
Historie
Diaria
Fasti / orum.

Clenly.

Ornatus

Cultus
Comptus
Elegans
Splendidus

¶ Clere or bryght.

Clarus
Lucidus
Splendidus
Fulgidus
Nitidus
Liquidus
Limpidus
Serenus
Purus
Perspicuus
Nitens
Conuscus
Luculentus

¶ Chaste or clene.

Castus
Pudicus
Integer
Mundus
Incorruptus
Inuiolatus
Illibatus
Immaculatus
Intemeratus.

¶ A coward.

Ignauus
Imbellis
Pusillanimis.

¶ Cruell.

Crudelis
Seuus
Dirus
Trux
Truculentus
Ferus
Ferox
Atrox
Acerbus
Teter
Nepharius
Crudus
Toruus
Uecors
Austerus
Efferus
Efferatus
Immanis.

Curtesse or gentyll.

Humanus
Benignus
Facilis
Mitis
Mansuetus
Modestus
Clemens.
Comis
Blandus
Suauis
Dulcis
Leuis
Placidus
Gratus
Propitius
Mollis
Tractabilis.

¶ Crokyd.

Curuus
Flexus
Pandus
Obliquus
Aduncus
Reduncus
Repandus
Sinuatus.

¶ Contynuell.

Continuus
Assiduus
Perpetuus
Perennis
Jugis.

¶ Contrary wyse.

Eco ntra
Econtrario
Econuerso
Rursus
Rursum
Eregione
Ediuerso
Ex opposito.

¶ with cause.

Merito
Juste
Jure
Non immerito
Non iniuria
Non ab re
Non indigne
Non inique.

¶ To deceyue.

Decipio
Fallo
Impono
Seduco
Deludo
Illudo
Fraudo
Caluo
Circunuenio
Ludificor
Uerba do
Dolum struere.

¶ To departe fro.

Discedo
Recedo
Abeo
Amollior.

To desyre or pray.

Desydero
Oro.
Peto
Postulo
Flagito
Obsecro
Queso
Supplico
Posco
Rogo
Intercedo
Interpello
Imploro
Obtestor
Precor

¶ To dyfferre/or prolonge.

Differo
Prolongo
Protelo
Prorogo
Prodo
Protendo
Protraho
Profero
Procrastino
Lacto
Cunctor
Moror.

¶ To despyse/ or disdayne.

Contemno
Despicio
Sperno
Fastidio
Negligo
Reiicio
Floccipendo
Nihilipendo
Uilipendo
Dedignor
Aspernor
Aduersor
Abhominor.

¶ To doote

Deliro
Desipio
Desisipco.

¶ To defende.

Defendo
Tueor
Tutor
Protego
Munio

¶ A defense.

Defensio
Tutamen
Tutela
Protectio
Munimen
Munitio
Presidium.

¶ To dye.

Morior
Expiro
Decedo
Obeo mortem
Oppeto mortem
Ago animam
Migro ex hac vita
Excedo ex hac vita
Concedo nature
Occumbo
Effundo animam
Extrema patior.

¶ Dethe.

Mors
Lethum
Exitium
Obitus
Necis
Frigus letale
Letalis hyeme.

¶ A deed body.

Cadauer
Corpus exanime
Umbre gelide
Extinctum corpus.

¶ To destroye.

Destruo
Diruo
Dissipo
Uasto
Pessundo
Perdo
Corrumpo
Dilacero
Deleo
Extinguo
Extermino
Depopulor
Euerto funditus.

¶ A destruccyon/ or dosolacion.

Destructio
Desolatio
Interitus
Exterminum
Excidium
Euersio
Ruina
Clades
Calamitas
Naufragium
Deletio
Uastitas
Casus

¶ To defyle.

Contamino
Polluo
Uiolo
Coinquino
Fedo
Inficio
Sordido.

¶ To do fore.

Mereo
Mereor
Promereor
Commereor
Officia conferre
Beneficia conferre
Efficio.

¶ To denye.

Rego
Nenego
Pernego
Refello
Repugno
Reclamo
Contradico
Inficias eo
Contra eo
Inficior
Refragor
Tergiuersor.

¶ To doute.

Dubito
Ambigo
Vereo
Vesito.

¶ To diuyde in sondre.

Diuido
Distinguo
Secerno
Separo
Segrego
Disiungo
Seiungo
Disseco
Discindo
Dissoluo
Distrahe.

¶ To drede.

Timeo.
Metuo
Pauco
Formido
Paueſco
Extimeo
Extimeſco
Horreo
Horreſco
Vereor
Terreor
Trepido.

¶ Drede

Metus
Timor
Pauor
Formido.

Distaūce or space.

Distantia
Spatium
Interuallum
Intercapedo.

¶ To declare/ or shewe.

Declaro
Manifesto
Ostendo
Edoceo
Significo
Explico
Expono
Enucleo
Enodo
Dilucido
Expedio
Explano
Aperio
Expromo
Narro
Refero
Patefacio
Reuelo
Nuncio

Pando
Expromo
Demonstro.

¶ Dilygence/ or labour.

Diligentia
Industria
Opera
Labor
Studium
Sedulitas.

¶ Derkenesse.

Tenebre
Caligo
Umbra
Rubilla.

¶ Desyre.

Desyderium
Voluntas.
Cupido
Cupiditas
Libido
Studium
Amor
Affectus
Votum
Auiditas
Appetitus
Ardor.

¶ A dore.

Ostium
Fores
Janua
Valua
Limen
Aditus
Introitus
Ingressus.
Vestibulum

Dolus
Fallacia
Deceptio
Fraus
Technа
Fabrica
Impostura
Fucus.
Insidia
Calliditas
Versutia
Vaframentum
Circumuentio
Tergiuersatio.

¶ Deceytfull or crafty.

Dolosus
Astutus
Callidus
Vafer
Versutus
Subdolus
Insidiosus
Fraudulentus
Versipellis
Fallax.

¶ A departynge.

Discessus
Discessio.
Abitus
Abitio
Recessus
Recessio
Fuga.

¶ Dissencion/ or varyaunce.

Dissentio
Dissidium
Discordia
Contentio
Discrimen
Certamen.

Deceyte or falshed

Inimicitie
Ire
Simultas
Factio
Seditio
Lis
Litigium
Controuersia
Pugna
Scissura
Altercatio
Bellum.

¶ Defence.

Defensio
Munimen
Tutela
Tutamen.

¶ A daunce.

Chorea
Tripudium
Saltatio.

¶ A difference.

Differentia
Diuersitas
Distinctio
Disparitas
Delectus.

¶ A denne.

Spelunca
Spelea
Latebre
Latibula
Antrum
Lacus.

¶ A draght/or a syege.

Latrina
Cloaca.

Secessus
Foūca.

Donge/or mucke.

Stercus
Letamen
Fimus.

¶ Diligent.

Diligens
Accuratus
Vigilans
Sedulus
Studiosus
Industriosus
Operosus.

¶ Doutfull.

Dubius
Ambiguus
Anceps
Perplexus
Incertus

¶ Deynty.

Delicatus
Delicioſus
Lautus
Sumptuoſus
Suauis
Opiparus
Saliaris

Deſyrefull.

Cupidus
Auidus
Studioſus
Ardens
Appetens
Cupiens.

Derke or blacke.

Ater
Furuus
Obſcurus
Tenebroſus
Umbroſus
Cecus
Caliginoſus
Fuſcus
Opacus
Teter
Pullus
Niger.

To excell or paſſe.

Excello
Precello
Antecello
Piceniteo
Preſto
Prepolleo
Supero
Uinco
Anteeo
Preeo
Antecedo
Preemineo
Superemineo.

¶ To encreaſe.

Augeo
Augeſco
Amplio
Amplifico
Adūcio
Addo
Adiungo
Aggrego
Augmento

¶ To ende.

Finio
Perficio
Completo
Perago
Conſummo
Termino
Finem facio
Abſoluo.

¶ An ende.

Finis
Terminus
Exitus
Meta
Limes.

¶ Eaſe or reſt

Quies
Otium
Requies
Quietudo
Otiatio
Tranquillitas

¶ Eaſy or reſtfull

Quietus
Otioſus
Tranquillus
Lentus
Securus
Placidus
Mollis.

¶ An encreaſe.

Incrementum
Augmentum
Augmentatio
Ampliatio
Additio
Acceſſio
Additamentum
Cumulus.

¶ To ete.

Edo
Comedo
Manduco
Paſco
Deſcor
Epulor.

¶ Aletre.

Epistola
Epistolium
Epistoliuncula
Epistoliolum
Litere
Literule

¶ An ennemy.

Inimicus
Hostis
Emulus
Aduersarius
Perduellis
Rebellis.

¶ Excellent.

Excellens
Precellens
Prepollens
Penuens
Prestans
Eximius
Illustris
Egregius
Perspicuus
Insignis
Inclytus.

¶ Elegaunt/ or ornate style.

Elegans
Facundus
Ornatus
Limatus
Comptus
Politus
Elimatus stylus.
Cultus
Compositus
Venustus
Nitidus
Suauis
Elaboratus.

Euydēt/ or plaine.

Euidens
Planus
Manifestus
Apertus
Expeditus
Lucidus
Luculentus
Perspicuus
Impromptu.

¶ Excepte.

Exceptus
Exemptus
Posthabitus
Omissus.

¶ To fauour.

Faueo
Parco
Adsum
Aspiro.

¶ Fauour.

Fauor
Gratia
Facilitas
Benignitas
Clementia
Modestia
Micitas
Mansuetudo.

¶ To fede/ or nourysshe.

Nutrio
Alo
Cibo
Pasco
Educo
Foueo
Refocillo.

¶ To fyll/ or stuffe.

Impleo
Compleo
Repleo
Suppleo
Expleo
Infertio
Refertio
Suffertio
Satio
Saturo

¶ To folowe.

Sequor
Sector
Consector
Imitor.

¶ To fynde.

Inuenio
Comperio
Reperio
Offendo.

¶ To flater or coyfauell.

Assentor
Adulor
Obsequor
Arrideo
Obsecundo
Blandior.

¶ Frithynesse.

Immunditia
Immundities
Illuuies
Sordes
Sordities
Feditas
Turpitudo
Inquinamentum
Spurcitia
Squalor.

¶ Fastnes.

Fides
Fidelitas
Constantia
Stabilitas.

¶ A faute/ or trespace

Peccatum
Delictum
Crimen
Erratum
Offensio
Offensum
Culpa
Vitium
Commissum
Admissum
Flagitium
Facinus
Scelus
Nefas
Mora
Reatus
Maleficium
Malefactum
Iniquitas

¶ Fatnes.

Pinguedo
Pinguitudo
Sagina
Adeps.

¶ A flaterer.

Assentator
Parasitus
Gnatonicus
Adulator
Blandiloquus
Obsequiosus.

¶ A fyre.

Ignis
Pyra

Rogus
Focus
Flemma
Incendium.

¶ A father.

Pater
Genitor
Parens
Sator

¶ Funerals/ or diriges.

Exequie
Inferie
Funera

Famous or noble.

Celebris
Insignis
Egregius
Eximius
Clarus
Nominatus
Amplus
Perspicuus

¶ Full.

Plenus
Distentus
Repletus
Refertus
Fetus.

¶ Filthy.

Sordidus
Sordidulus
Turpis
Immundus
Fedus
Inquinatus
Pollutus
Maculatus

Contaminatus
Fetidus
Obscenus.
Coruptus.

¶ Folysshe.

Stultus
Stolidus
Fatuus
Insulsus
Insipidus
Insensatus
Insipiens
Imprudens
Indoctus
Ineptus
Delirus
Desipiscens
Hebes
Tardus
Obtusus
Temerarius
Rationis expers
Rationis inops
Mollo
Idcota.

¶ Familier.

Familiaris
Domesticus
Coniunctus
Conuersatus.

¶ Aferde.

Timidus
Timens
Pauidus
Trepidus
Erasmis
Exanimatus
Meticulosus
Territus
Stupidus
Attonitus
Tremefactus

Territus
Tremebundus.

¶ False/ or iniuste.

Falsus
Fellax
Infidelis
Infidus
Iniustus
Dolosus
Astutus
Pernicax
Furtiuus
Fraudulentus
Dafer
Uersutus
Subdolus
Uersipellis
Callidus
Mendax
Bilinguis.

¶ Forgetfull.

Oblitiosus
Oblitus
Immemor.

¶ Fewe/ or lytell.

Pauci
Rari
Infrequentes

To get/ or obteyne.

Comparo
Concilio
Acquiro
Impetro
Obtineo
Paro
Exoro
Parto
Potior
Assequor
Consequor

Adipiscor
Nanciscor
Lucror.

¶ To goueme/ or rule.

Guberno
Rego
Cohibeo
Freno
Tempero
Presideo
Presum
Moderor
Dominor.

¶ To go about.

Conor
Molior
Nitor
Enitor
Paro
Studeo
Satago
Operam do.

To gadre in one.

Congrego
Colligo
Coaduno
Cogo
Couiungo
Congero
Conglomero
Conuoco
Compello
Contraho.

¶ To gyue.

Do
Dono
Concedo
Tribuo
Prebeo

Synonyma de hac litera G.

Impendo
Confero
Presto
Largior

¶ To greue.

Grauo
Molesto
Sollicito
Uexo
Torqueo
Uro
Modero
Doleo
Coquo
Turbo
Crucio
Ango
Exango

¶ A gloton.

Epulo
Comedo
Bulo
Helluo
Ligurio
Wando
Edax
Panphagus
Comestor
Uorax.

¶ To go ouer/or beyonde.

Transcendo
Transeo
Transilio
Supero
Exupero
Transgredior.

To go roude about

Circumeo
Lustro

Obeo
Obambulo
Circino
Ambio
Oberro
Giro

¶ A good tourne.

Beneficium
Meritum
Officium
Donum
Munus
Beneficentia
Humanitas

Goodes or ryches.

Bona
Diuitie
Opes
Fortune
Copie
Facultates
Res
Census
Haza
Opulenta.

¶ The grounde.

Terra
Humus
Solum
Tellus.

¶ Gaynes/or vauntage.

Lucrum
Utilitas
Emulumentum
Fructus
Fenus.

¶ The goute.

Arthesis

Arthetica passio
Morbus articularis
Chiragra
Podagra.

¶ Gentylnes.

Humanitas
Benignitas
Facilitas
Mitis e
Modestia.

¶ A gyfte.

Donum
Munus
Premium
Beneficium
Liberalitas

A grenne/or snare.

Laqueus
Pedica
Trica
Compes
Inuolucrum
Decipula
Tenticula
Uanabulum.

¶ A graue.

Sepulcrum
Tumulus
Taphus
Mansoleus
Monumentum
Bustum
Loculi
Spelunca
Sarcophagus
Urna apō Quib.

¶ A gentyleman.

Nobilis

Ingenuus
Liber
Generosus
Proceres
Clarus
Insignis gñe vel
Illustris natalib9.
Haud obscurus.

¶ A gonne.

Tormētū bellicū.
Bombarda
Funda balearica
Globus igneus
Globus sulphure9.

Grete/or myghty.

Magnus
Astus
Ingens
Grandis
Ualidus
Uehemens
Immensus
Immanis
Fortis.

¶ Good or lucky.

Bonus Bellus
Faustus
Felix
Fortunatus
Secundus
Dexter
Prosper
Incolumis
Probus
Commodus
Hauspicatus
Letus.

¶ Greuous/or paynfull.

Grauis

Molestus
Tedioſus
Acerbus
Amarus
Odioſus
Oneroſus
Intollerabilis
Aduerſus
Doloroſus
Laborioſus
Erumnoſus
Luctuoſus
Luctifer
Doloꝛifer.

¶ Gladly.

Ultro
Sponte
Libens
Libenter
Lubide
Unde
Maxime
Spontanee
Uehementer.

¶ In good season.

Mature
Opportune
Tempeſtiue
In tempore
Ipſo tempore
Per tempus.

¶ Gretely.

Valde
Oppido
Admodum
Uehementer
Maxime
Obnixe
Impendio
Apprime
Plurimum
Magnopere

Summopere
Misere
Mirum in modum
Iterum atq; iterum

¶ To hye or make haſt.

Propero
Accelero
Maturo
Percurro
Feſtino.

¶ To hurte.

Noceo
Officio
Ledo
Offendo
Incommodo
Obſum.

A hurte or a losse.

Damnum
Malum
Detrimentum
Incommodum
Diſpendium
Jactura
Derogatio
Injuria
Injurium
Documentum
Neſio.

Heuynes or sadnes

Dolor
Luctus
Egritudo
Triſtitia
Erumna
Sollicitudo
Afflictio
Amaritudo.

¶ Heuen.

Celum
Olympus
Polus
Æther
Astra
Solum celeſte
Regna ſupera
Stelliferi axis
Paradiſus
Campi elyſij
Olympius celi.

Heuenly dwellers.

Dij
Diui
Celites
Superi
Celicole
Celigene.

¶ Hell.

Infernus
Infera
Tartarus.
Orcus
Erebus
Phlegeton
Acheron
Auernus
Styx
Cocytus
Barathrum
Regna Plutonis.
Inferne ſedes
Infere ſedes
Infernales ſedes
Umbre tartaree
Inamabile regnum.

¶ A house.

Domus
Domicilium
Edes
Caſa

Edificium
Tectum
Manſio.

¶ A husbande.

Sponſus
Coniunx
Maritus
Uir.

¶ A heape.

Cumulus
Aceruus.
Congeries
Agger
Strues
Conglomeratio.

¶ Hell spirites.

Demones
Demonia
Manes
Lemures.

¶ Hunger.

Eſuries
Eſurigo
Eſurita
Inedia
Fames.

¶ Heuy.

Grauis
Granidus
Ponderoſus.

¶ Hye.

Altus
Editus
Excelſus
Precelſus
Erectus
Sublimis
Eminens

Proterus
Preruptus
Arduus
Ethereus
Superus
Supernus
Summus
Rubifer.

¶ Here after.

Post
Postes
Posthac
In posterum
In futurum
A modo
Posteriuꝰ.

¶ A horse lytter.

Lectica
Veraphoron.

¶ To inteyse.

Illiceo
Illiceo
Pelliceo
Prouoco
Accesso
Suggero
Irrito
Inuito
Induco
Inesto

To ioyne togyder.

Coniungo
Compingo
Conglutino
Compono
Condo
Connecto
Coapto.

¶ Infeccyon.

Infectio
Contagio
Pestis
Corruptio
Lues
Erugo
Venenum
Virus.

¶ Yssue.

Propago
Progenies
Soboles
Proles
Libert.

¶ An image.

Imago
Simulacrum
Simulamen
Statua
Signum
Effigies.

An enchauntynge.

Incantatio
Pharmacentria
Hecateia carmina
Venena pernitifera
Magica carmina
Carmina circes
Philtrum.

¶ In wardes partes of man.

Vitalia
Precordia
Viscera
Exta
Penetralia
Intestina.

¶ In that meane tyme.

Interea
Interim
Interea loci
Interea temporis.

¶ In so moche.

In tantum
Adeo
Usqadeo
Usqueo
Tanto
Eo.

¶ An Inne.

Diuersorium
Hospitium
Tabernaculum.

¶ To kepe in or holde vnder.

Cohibeo
Coerceo
Domo
Freno
Supprimo
Contineo
Subiugo.

¶ To knowe or perceyue.

Scio
Nosco
Noui
Intelligo
Percipio
Calleo
Teneo
Sentio
Perspicio
Persentisco
Compertum habeo
Exploratum habeo
Perspectum est
Certum est
Clarum est
In promptu est
Patet
Constat
Liquet
Haud ignoro
Non latet me
Non fugit me
Non preterit me
Non fallit me
Non ignarus sum
Non insciꝰ sum
Nō imprudēs sum
Non nescius sum
Non incertus sum
Non dubius sum
Non ꝓplexus sum.

Non dubium est
Non cognitum est
Non occultum est
Non ignotum est.

¶ To kyll or slee.

Occido
Cedo
Perimo
Interimo
Neco
Interficio
Trucido
Macto
Jugulo
Extinguo
Exterminio
Neci trado
Morti trado.

¶ To kepe close.

Celo
Reticeo
Occulo
Occulto
Vclo
Abscondo
Recondo
Tego

Synonyma de hac litera K. L. & M.

¶ To kepe fro.

Arceo
Defendo
Prohibeo
Cohibeo
Coerceo
Fugo
Refugo
Repello
Prepulso.
Abigo
Protego.

¶ Akynsman.

Cognatus
Necessarius
Consanguineus
Contribulis.

¶ Akytchen.

Coquina
Culina
Popina.

To lyke or please.

Delectat.
Iuuat
Libet
Oblectat.

¶ To lacke.

Carco
Deficio
Vaco
Desum

¶ To leue.

Linquo
Derelinquo.
Destituo
Desero
Deficio
Dimitto.

¶ To let passe.

Omitto
Pretereo
Pretermitto
Transeo
Taceo
Sileo
Reticeo
Supersedeo
Missum facio.

¶ To lamente.

Lamentor
Gemo
Plango
Suspiro
Ploro
Lachryme
Ingemo
Ingemisco
Lugeo
Mereo
Eiulo
Fleo
Conqueror.

¶ Alamentacyon.

Lamentum
Lamentatio
Gemitus
Suspirium
Planctus
Lachryme
Meror
Eiulatus
Luctus
Dolor
Querimonium
Threni.

¶ Lykenesse.

Similitudo
Imago
Species
Forma
Facies
Vultu
Effigies
Exemplar.

¶ Layte / or lyghtnynge.

Fulmen
Fulgur
Ignis
Trifidus
Trifulcus.

¶ Lowe.

Imus
Humilis
Depressus
Profundus
Altus
Summissus
Infimus
Demissus
Suppressus
Depressus.

¶ Lecherous.

Luxuriosus
Libidinosus
Mulierosus
Impudicus
Lasciuus
Mollis
Spurcus
Illecebrosus
Lubricus
Venereus
Mechus
Hanco
Salax
Sardanapalus.

¶ Last / or hyndermest.

Extremus
Postremus
Supremus
[illegible]mus
Nouissimus.

¶ Lyberall.

Liberalis
Largus
Munificus
Benignus
Benificus
Dapsilis.

¶ Lerned.

Doctus
Expertus
Literatus
Eruditus
Peritus.

¶ Lene.

Macer
Macilentus
Tenuis
Pelanus
Male pinguis.

¶ To make ok / or cherysshe.

Foueo
Amplector
Complector
Magnifacio
Charum habeo
Magnipendo
Indulgeo.

¶ To may / or can.

Possum
Valeo
Queo
Licet
Potestas

Facultas est vel datur.
Copia
Libertas
Phas
In manibus ste
Penes me est
Sum compos
Sum potis
In me restat.

¶ To make.

Facio
Reddo
Efficio
Conficio.

To note or marke.

Noto
Annoto
Aduerto
Animaduerto

¶ To amende/or correcte.

Emendo
Corrigo
Castigo
Resartio.

To mesure or rule.

Mensuro
Moderor
Tempero
Metior
Contineo
Cohibeo
Freno
Rego
Comprimo.

¶ To mocke/or skorne.

Illudo
Irrideo
Eludo
Derideo
Subsanno
Rideo
Ludificor
Cachinno

¶ To moue/prouoke/or styrre.

Moueo
Prouoco
Lacesso
Stimulo
Instimulo
Extimulo
Irrito
Incendo
Inflammo
Inuito
Urgeo.
Instigo
Acuo
Exacuo
Incito
Suadeo
Consulo
Adhortor.

¶ To moder or mesure.

Moderor
Tempero
Contineo
Cohibeo
Coerceo
Compesco
Freno
Reprimo
Restringo.

¶ It is metely.

Equum est
Iustum est
Dignum est
Consentaneum est
Rectum est
Decet
Conuenit
Congruit
Expedit
Oportet
Postulat res
Expetit res
Exigit res
Desyderat res
Exposcit res.

¶ A marke/or an ende.

Meta
Limes
Finis
Terminus.

¶ A maryage/or a weddynge.

Nuptie
Connubium
Matrimonium
Coniugium
Hymeneus
Tede iugales

¶ Meet.

Cibus
Cibaria
Dapes
Edulium
Obsonium
Alimentum
Alimonia
Epule
Refectio
Penus
Victus
Viaticum
Commeatus.

A mayde seruaũt.

Ancilla
Famula
Serua
Pedissequa
Adolescentula
Virguncula.

¶ A mocke/or a scorne.

Risus
Derisio
Illusio
Ludibrium
Irrisio
Derisus
Sanna
Cachinnus
Ridiculum
Subsannatio.

Marchaundyse.

Merces
Mercimonium
Commertium.

¶ A messanger.

Nuncius
Internuncius
Tabellarius
Tabellio
Gerulus.

¶ A mother.

Mater
Genitrix
Parens.

¶ Mery.

Letus
Letabundus
Iocundus
Hilaris
Ridens.

¶ Manyfolde.

Multiplex
Multiplicatus
Multiformis
Multimodus
Multigenus

¶ Mournynge.

Luctuosus
Luctisonus
Mestus
Luctifer
Dolorifer
Lamentabilis
Lachrymabilis
Lugubris
Hemibundus
Querulus
Lachrymosus

Madde or wode.

Amens
Demens
Insanus
Furiosus
Rabidus
Desanus
Lunaticus
Freneticus
Demoniacus
Lymphaticus
Mente captus
Mentis inops.

¶ Many.

Multi
Frequentes
Complures
Crebri.

¶ Anygarde.

Auarus
Tenax
Durus
Difficilis
Illiberalis
Tridus

¶ An owle.

Bubo
Noctua
Vlula
Strix
Nycticorax
Lucifuga
Auis feralis
Auis funesta
Scalaphus
Auis deuia.

¶ Anette.

Rete
Lissis
Linum

¶ A noyse.

Sonitus
Sonus
Strepitus
Clamor
Fragor
Murmur
Stridor
Fremitus
Clangor

¶ An ore.

Bos
Juuencus
Taurus
Bubulcus

¶ A neybeur.

Proximus
Propinquus
Vicinus
Conuicaneus.

¶ Nyghe or by.

Vicinus
Propinquus
Finitimus
Conterminus
Contiguus
Confinis
Coniunctus.

¶ Newe.

Nouus
Nouicius
Nouellus
Ruperus
Neotericus
Recens.

¶ Naturall.

Naturalis
Innatus
Ingenitus
Insitus
Natiuus
Ingeneratus
Genitiuus
Hereditarius.

¶ Not withstandynge.

Tamen
Attamen
Verumtamen
Nihilominus
Nihilosecius.

¶ To obey.

Obedio
Pareo
Obtempero
Auscultо
Obsequor.

¶ To order or set in ordre.

Ordino
Digero
Instruo
Dispono
Dirigo
Constituo
Instituo
Collоco.

¶ To ouerse or puse.

Recognosco
Recensco
Pernosco

¶ Opportunite/ or leaser.

Opportunitas
Tempus
Otium
Locus
Facultas
Copia
Potestas
Naturitas.

¶ Opynyon.

Opinio
Sententia
Judicium
Coniectura.

¶ Oyle.

Oleum
Oliuum
Palladie
Natices.

¶ Olde tyme.

Antiquus
Priscus
Vetus
Vetustus
Veteranus
Pristinus
Prior.

Obstinate/or stysse.

Obstinatus
Durus
Rigidus
Difficilis
Pertinax
Obduratus

¶ Other.

Alius
Alienus
Reliquus
Cetera

¶ An oore.

Remus
Remigis
Remigium.

¶ Only.

Tantum
Duntaxat
Solum
Solummodo
Demum.

¶ Ofte tymes.

Sepe
Sepenumero
Sepius
Crebro
Frequenter
Multotiens.

¶ In olde tyme.

Olim
Jam olim
Jampudem
Antiquitus
Apud piscos
Apud maiores
Apŏ scim pius

Apud antiquos
Apud veteres.

¶ Otherwyse.

Aluer
Aliorsum
Secus
Secius
Alio modo
Alio pacto
Alia ratione
Alia lege
Alieno more
Alijs artibus.

¶ To pacifye.

Paco
Placo
Pacifico
Mulceo
Mitigo
Mollio
Sedo
Lenio
Restingo.

¶ To punysshe.

Punio
Castigo
Corrigo
Vindico
Ulciscor
Affligo
Torqueo
Animaduerto
Mulcto
Crucio.

¶ A punisshemẽt.

Pena
Supplicium
Castigatio
Mulcta
Ultio

Vindicta
Animaduersio
Tormentum
Cruciatus.

¶ To plucke out.

Euello
Extirpo
Eradico
Eruo.

¶ To pardon.

Parco
Ignosco
Dimitto
Veniam do
Remitto
Indulgeo.

¶ To put out.

Expello
Excludo
Eliceo.
Ejicio
Extrudo
Excutio
Exigo.

¶ To profet/or be good for.

Prosum
Proficio
Conduco
Commodo
Confero
Expedit
Interest.

¶ To publisshe.

Publico
Promulgo
Vimulgo
Differo

Predico
Manifesto
Spergo
Palam fero
vel facio.
In lucem profero.

¶ To perceyue/or vnderstande.

Percipio
Intelligo
Comperio
Inuenio
Perspicio
Cognosco
Accipio
Audio
Video
Compertum habeo
Exploratum habeo
Perspicuũ ẽ mihi
Exploratũ est mihi
Expertum est mihi
In promptu est.

¶ To praye.

Oro
Obsecro
Queso
Supplico
Imploro
Interpello
Intercedo
Precor
Obtestor.

To plucke i sondre

Diuello
Dirimo
Dissoluo
Distraho.

¶ To parte/or distribute.

Distribuo

Synonyma de hac litera P.

Impertio.
Partior.

¶ To prophecy.

Cano
Diuino
Predico
Presagio
Vaticinor
Auguror
Ariolor
Prophetor.

¶ A prophecye.

Vaticinium
Oraculum
Presagium
Augurium
Fatum
Arcanum
Sortes fatidicæ
Tripodes
Cortina
Prophetia.

¶ To promesse.

Premitto
Spondeo
Recipio
Juro
Fidem do
Confirmo
Polliceor.

Pouerte or nede.

Penuria
Inopia
Paupertas
Egestas
Indigentia
Pauperies.

¶ Prolongacion.

Prolongatio

Prolixitas
Profusitas
Protelatio.

¶ Pensyfnesse / or sadnesse.

Anxietas
Angor
Sollicitudo
Egritudo
Tristitia
Mestitia
Dolor
Grauitas
Luctus.

¶ A progenye / or a kynred.

Progenies
Prosapia
Propago
Stirps
Cognatio
Genus
Tribus
Parentela
Sanguis
Origo
Consanguinitas
Domus
Familia
Generatio
Germen
Radix
Genealogia.

¶ A pryson.

Carcer
Carceratio
Ergastulum
Claustrum.

¶ A proctor / or attorney.

Procurator

Aduocatus
Patronus
Defensor
Orator
Tutor

¶ A purpose / or entent.

Institutum
Inceptum
Propositum
Conatus
Voluntas
Expectatio
Animus.

¶ A ploughman.

Arator
Colonus
Agricola
Rusticola
Rusticus
Cultor.

¶ Poyson.

Venenum
Intoxicum
Aconitum
Virus.

¶ A pleasur / or commodyte.

Commoditas
Commodum
Amenitas
Oblectamen
Oblectamentum
Delectamentum
Delectatio
Oblectatio.

¶ A prouocacion.

Prouocatio

Irritamen
Irritamentum
Irritatio
Incitatio
Incitabulum
Incentinum
Instigatio
Illecebræ.

¶ A parler / or priuy chambre.

Concisue
Cenaculum
Penates
Penetrale
Thalamus
Domus interior.

¶ A propte.

Fultrum
Sustentaculum
Tibicen
Columna.

¶ A promesse.

Pactum
Promissio
Promissum
Fides
Conuentio
Pactio
Pollicitum
Pollicitatio
Votum
Fœdus
Juramentum
Jusiurandum.

¶ Profitable.

Utilis
Commodus
Frugalis
Frugifer
Frugi.

¶ Pleasunte.

Gratus
Jocundus
Amenus
Suauis
Placidus
Acceptus
Dulcis
Delectabilis
Delicatus
Voluptuosus
Lautus.

¶ Poore or nedy.

Pauper
Indigens
Indigus
Inops
Egenus
Ignobilis
Inglorius
Plebeius
Egens.

¶ Prowde/or arrogant.

Superbus
Arrogans
Elatus
Tumidus
Insolens
Inflatus
Ambitiosus
Iactabundus
Gloriosus
Pomposus
Imperiosus
Superciliosus
Criticus
Fastidiosus
Vultuosus
Tetricus.

¶ To quake/or tremble.

Quatior
Tremo
Tremisco
Trepido
Concutior.

¶ To quenche.

Extingo
Restingo
Refrigero.

Quakynge.

Tremens
Tremebundus
Tremulus
Trepidus
Tremiscens.

¶ To rewarde.

Dono
Munero
Remunero
Premior.

¶ To rule.

Rego
Guberno
Impero
Freno
Dominor.

¶ To restore.

Restituo
Reddo
Retribuo
Rependo
Refero
Redimo.

¶ To rydde out.

Libero
Soluo
Eripio
Eruo
Dissoluo
Euoluo
Extraho
Eximio
Expedio
Educo
Absoluo
Redimo.

¶ To remayne.

Maneo
Supero
Resto
Supersum
Relinquor
Residuum est
Reliquum est.

¶ To refresshe.

Recreo
Reficio
Refoueo
Refocillo
Refrigero
Confirmo
Releuo
Resartio
Restauro
Viuifico.

¶ To refuse.

Refugio
Recuso
Repello
Reiicio
Repudio
Renuncio
Renuo
Abnuo
Repugno
Denego
Refuto
Respuo.

¶ To renewe.

Renouo
Restauro
Reparo
Reficio
Redintegro
Resartio.

¶ To remembre.

Recordor
Reminiscor
Memini
Memoria tenere.
Memoria ꝯplector.
Mente repono
Memorie ꝯmendo.
Sum memor.

Rest/ease/or peace

Otium
Otiatio
Quies
Requies
Quietudo
Tranquillitas
Pacatio
Pax
Portus.

Rentes or ꝓuentis

Redditus
Fructus
Prouentus
Emolimentum
Vectigal.

A rucke or a hepe.

Congeries
Cumulus
Aceruus
Agger
Moles
Globus
Strues
Strages.

¶ A rebuke.

Synonyma de hac litera R. & S.

Probrum
Opprobrium
Dedecus
Turpitudo
Impropperium
Ignominia
Vituperium
Infamia
Nota
Crimen
Labes
Macula.

Rough or austere.

Austerus
Rigidus
Severus
Asper
Scuus
Intollerabilis
Acerbus
Morosus
Iracundus.

¶ Rude / rusticall / or vplaundysshe.

Rudis
Rusticus
Agrestis
Rusticanus
Immoratus
Ineptus
Iners
Indoctus.

¶ Reed.

Rubeus
Ruber
Rubellus
Rubicundus
Rufus
Purpureus
Roseus
Lutheus.

Rough as a berde.

Hirsutus
Pilosus
Humerosus
Copiosus.

¶ Ryche.

Diues
Opulentus
Dis
Abundans
Copiosus
Locuples.

¶ To sacrifyce.

Sacrifico
Immolo
Libo
Luto
Adoleo
Placo
Offero
Pio
Macto hostiam
Dico hostiam
Cedo hostiam

¶ A sacrifyce.

Sacrificium
Immolatio
Libamen
Litamen
Oblatio
Holocaustum
Hostia
Victima
Piacula
Sacra
Res diuina
Cultura diuina
Cultus diuinus
Honor diuinus.

To shon / auoyde / or escape.

Vito
Deuito

Declino
Deflecto
Euado
Effugio
Subterfugio.
Elabor

To be ashamed.

Erubeo
Erubesco
Verecundor
Confundor
Pudet Piget.

¶ To suffre.

Suffero
Patior
Perpetior
Sustineo
Tollero
Perfero Fero.

To seke or enquyre

Quero
Inquiro
Exquiro
Perquiro
Exploro
Inuestigo
Indago
Rimor
Scrutor

¶ To shake.

Vibro
Quatio
Concutio
Crispo
Contorqueo.

¶ To subdue / or ouercome.

Subdo
Subigo
Vinco
Debello
Expugno
Supero
Subiugo
Prosterno
Confundo
Conculco
Contundo
Contero
Euerto
Subuerto
Domo
Freno Calco.

¶ To stomble / or slyppe.

Titubo
Vacillo
Labo
Labasco
Muto Erro.

¶ To set vpon.

Aggredior
Congredior
Contendo
Concerto
Confligo
Concurro
Incesso
Adorior
Inuado
Insilio
Insulto.

To tary / or pause.

Intermitto
Intercipio
Interrumpo
Cesso
Desino
Desisto
Moror

Waneo
Vereo
Sisto
Omitto.

¶ To stoppe.

Obturo
Obstruo
Opilo

¶ To se/or to beholde.

Video
Cerno
Aspicio
Conspicio
Inspicio
Intueor
Speculor
Contemplor
Aduerto
Animaduerto.

To scattre a sondre

Dispulo
Disicio
Dissipo
Dispergo
Diffundo
Disturbo
Differo.

¶ Strengthe/or power.

Robur
Fortitudo
Vis
Potentia
Vires
Potestas.

Strongelor bygge.

Robustus

Fortis
Validus
Firmus
Potens
Vigorosus
Lacertosus
Neruosus.

A sygne or a token.

Signum
Iudicium
Argumentum
Portentum
Presagium
Prenosticatio
Ostentum
Monstrum
Augurium
Auspicium.

¶ Sande.

Arena
Saburna
Sabulum

¶ A surety.

Sponsor
Obses
Vas
Fideiussor.

¶ Scantenesse/or penurye.

Penuria
Egestas
Inopia
Raritas
Caritas
Indigentia
Defectus
Carentia
Sterilitas.

¶ A shyppe.

Nauis
Nauigium
Carina
Rates
Puppis
Puppula
Biremes
Triremes
Cimba
Classis.

¶ A shyrte.

Subucula
Interula
Interior vestis
Linea vestis.

¶ A space.

Spacium
Interualum
Intercapedo
Distantia.

¶ A speche.

Sermo
Ideoma
Lingua
Loquela
Famen.

¶ A schole.

Schola
Gymnasium
Ludus literarius.

¶ The see.

Mare
Equor
Pelagus
Pontus
Fretum
Salum
Oceanum

Amphitrite
Thetis
Doris
Burges immensus
Circūfluus humor.

¶ Shepe.

Oues
Lanigerum pecus
Balarum grex.
Videntes.

¶ Statelynesse/or pryde.

Superbia
Fastus
Fastidium
Arrogantia
Ambitio
Tumor
Supercilium.

¶ To be stately.

Superbio
Ambio
Fastidio
Arrogo.

¶ A swerde.

Gladius
Ensis
Mucro
Rumphea
Spata.

¶ Slowth.

Pigrities
Pigritudo
Ignauia
Secordia
Tarditas
Desidia
Segnitia

Synonyma de hac litera S.

Torpedo
Torpor
Inertia
Accidia
Remissio
Remissitudo
Incuria
Negligentia.

¶ A seruaynt.

Seruus
Famulus
Assecla
Mancipium
Minister
Pedissequus
Comes.

¶ A sete/or a stole.

Sedes
Sedile
Solium
Cathedra
Hemycyclus
Exedra
Thronus
Tribunal iudicis.

¶ A serpent.

Serpens
Uipera
Anguis
Hydra
Coluber
Echidna.

¶ The sonne.

Sol Titan
Hyperius
Hyperione natus
Phebus
Apollo.

¶ Synguler/or specyall.

Singularis
Precipuus
Maximus
Summus
Eximius
Unicus
Primus.
Potissimus.

¶ Stubburne.

Rigidus
Proteruus
Indomitus
Infrenis
Effrenatus.

Stable or constalit.

Stabilis
Constans
Firmus
Fixus
Immotus
Immobilis
Immutabilis
Solidus

¶ A sterne.

Clauus
Hubnaculū puppis.

¶ Safe or sounde.

Sospes
Incolumis
Sanus
Saluus
Integer
Tutus
Ualens
Securus.

¶ Styll.

Tacitus
Quietus
Placidus
Silens.

¶ Suche maner.

Talis
Huiusmodi
Huiuscemodi
Istiusmodi
Illiusmodi
Similis
Eiusmodi
Is eis id.

Slowe or slacke.

Piger
Ignauus
Deses
Secors
Tardus
Segnis
Torpens
Torpidus
Desidiosus
Grauis
Remissus
Iners
Accidiosus

¶ Stynkynge.

Olens
Olidus
Fetidus
Fetens
Fetulentus
Graueolens
Putidus
Putridus
Flaccidus

¶ In season or in tyme.

In tempore
Ipso tempore
Tempestiue
Mature
Oportune
Per tempus
Auspicato
Fausto sydere
Secundis auibus.

¶ Singlarly/or a sondre.

Singulatim
Priuatim
Diuisim
Seorsum
Separatim
Seiunctim.

¶ Styll/or continuall.

Assidue
Continue
Iugiter
Perpetuo
Perenne.

¶ Softely.

Sensim
Paulatim
Lente
Peditentim.

¶ Sodenly.

Subito
Subitanee
Repente
Raptim
Improuise
Inopinate.

¶ Sontyme.

Aliquando
Interdum
Quandoq;
Nonnunq;
Alicubi.

Synonyma de hac litera T. & V.

¶ To truste.

Fido
Confido
Credo
Fidem habeo
Fretus sum.

¶ To take fro.

Aufero
Adimo
Demo
Eripio
Eximo
Diripio
Surripio
Præripio
Subduco
Sublego
Priuo
Spolio
Fraudo
Expolio
Orbo
Viduo
Sustollo
Detrahо
Subtrahо
Extorqueo
Detorqueo
Furor
Prædor.

¶ To teche / or enforme.

Doceo
Edoceo
Erudio
Instruo
Instituo
Imbuo
Educo
Dogmatizo
Catheczo.

To thynk or iudge.

Iudico
Censeo
Puto
Estimo
Existimo
Coniicio
Coniicito
Coniecturo
Coniecturam facio
Cogito
Antumo
Duco
Credo
Arbitror
Reor
Suspicor

¶ To tary.

Moror
Maneo
Cesso
Resto
Resisto
Resisto
Sisto gradum
Opperior
Præstolor
Cunctor
Expecto.

¶ Thre yeres.

Triennium
Trieteris
Triennis
Triēnal' inicapedo
Trieterica.

¶ A theef.

Fur
Latro
Prædo
Raptor
Prædator
Pirata.

¶ A toppe.

Culmen
Cacumen
Fastigium
Uertex
Summitas
Sublimitas
Altitudo
Specula
Juga montis.

¶ A temple / or a churche.

Templum
Delubrum
Basilica
Phanum
Ædes sacra
Tabernaculum
Sacellum.

¶ A token.

Monumentum
Intersignium.

To vnderstande.

Intelligo
Accipio
Percipio
Calleo
Teneo
Habeo
Capio Sapio
Cognosco.

¶ To worshyppe.

Honoro
Adoro
Colo
Reuereor
Magnifico
Celebro
Obseruo
Prosequor honore
Officio honore.

¶ To wandre / or streue.

Erro Palo
Discurso
Vagor
Spacior
Lustro

¶ To be wood.

Seuio
Furio
Insanio
Excandesco
Bacchor.

¶ Victory.

Victoria
Palma
Tropheum
Triumphus
Superiormanus.

¶ worshyppe / or honoure.

Honor
Decus
Ornamentum
Splendor
Dignitas
Gloria
Laus
Amplitudo
Fama
Claritas
Claritudo

¶ A wysarde.

Augur
Aruspex
Ariolus
Diuinator
Præsagus
Somnlegus

Synonyma de hac litera V.

Astrologus
Magnus
Magicus
Genethliacus
Phitonista
Necromanticus
Pyromanticus
Hydromanticus.

¶ wheyte.

Triticum
Ceres rubicunda.

¶ watche.

Vigilie
Excubie
Custodia nocturna

¶ wages or heyre.

Merces
Meritum
Debitum
Stipendium.

¶ A verse.

Versus
Carmen
Metrum
Numerus
Modus
Modulus
Camena
Musa.

¶ wyne.

Vinum
Merum
Nectar
Bacchus
Rieus.

¶ A waye.

Via Iter
Callis
Semita
Vestigium
Trames
Limes
Orbita.

¶ water.

Aqua
Unda
Limpha
Later
Humor.

¶ woodnesse/or madenesse.

Insania
Demitia
Furor
Dementia
Amentia
Rabies
Freneſis.

¶ wery.

Fessus
Defessus
Lassus
Fatigatus
Lassatus
Victus
Fractis viribus.

Unlyke or dyuerse.

Dissimilis
Dispar
Discors
Dissentaneus
Varius
Discrepans
Contrarius
Repugnans
Differens
Distinctus
Discretus
Dissonus
Absonus
Alienus
Aluus.

¶ Vttermost.

Vltimus
Extimus
Extremus
Penitissimus.

¶ well spoken.

Facundus
Facetus
Eloquens
Lepidus
Festiuus.

¶ wyse or wyth

Sapiens
Ingeniosus
Sagax
Prudens
Vigilans.
Doctus
Solers
Acutus
Prouidus
Cautus
Disertus
Subtilis
Perspicax.

¶ whyte.

Albus
Candens
Candidus
Candidulus
Candidatus
Lacteus
Eburneus
Riueus
Argenteus
Gypsatus.

¶ A wooder

Sylua
Lucus
Nemus
Saltus.

¶ weyke or feble.

Debilis
Mollis
Invalidus
Imbellis
Enervis
Effeminatus
Erilis
Exiguus
Languidus
Lentus
Vietus.

without or voyde.

Vacuus
Inanis
Expers
Immunis
Orbus
Viduus
Vidustus
Vacuatus.

¶ Vnlerned/or ignorant.

Indoctus
Ignarus
Imperitus
Illiteratus
Rudis
Sciolus
Insectus.

Vayne or trāsytory.

Vanus
Fragilis
Fluxus

Caducus
Umbratilis
Momentaneus.

¶ wherfore or why

Quamobrem
Quare
Quapropter
Qua de re
Quorsum
Qua ratione
Cur.

¶ In vayne.

Inuanum
Incassum
Frustra
Nequicq̃
Inaniter.

¶ Unto.

Quousq̃
Quoad
Quoadusq̃
Quoadeius
Donec
Dum.

¶ without.

Sine
Absq̃
Extra
Preter.

¶ Utterly.

Prorsus
Funditus
Stirpitus
Radicitus
Medullitus
Omnino.

¶ Noĩa Iouis.

Iuppiter
Hammon corniger
Panompheus
Diespiter
Altitonans
Pater omnipotẽs
Magnitonans
Saturnius
Dodoneus
Ceneus
Summus deorum
Rector olympi
Rex superum
Ethereus princeps

¶ Noĩa Iunonis.

Iuno
Saturnia
Lucina
Regina deum.
Iouis coniunx
Pronuba Iuno.

¶ Noĩa Neptuni.

Neptunus
Deus maris
Pelagi rector
Tridentifer rex.

¶ Noĩa Apollinis

Apollo
Phebus
Pean
Deleus
Arcitenens
Dindymeus
Latoius
Latonigena
Delphicus
Tymbreus
Clarius
Patareius heros
Latoides
Pithius
Smincthius

Hecatebeletes
Deus oraculi
Cynthius
Chrysocomus
Loxias
Phaneta
Argenetes
Licyus.

¶ Dea venationis

Dyana
Phebe
Cynthia
Dictynnia
Delia
Triuia
Latonia
Phebi soror
Uenatrix dea
Iaculatrix dea
Latonigena.

¶ Deus vini.

Bacchus
Liber
Lieus
Bromius
Ignigena
Bimater
Dionysius
Iacchus
Iterum satus
Bis satus
Nyseus
Tyoneus
Leneus
Nicteleus
Genialis
Consitor vue
Indetonsus
Eleleus parens
Laccus
Euan
Euhyns
Bassareus
Proles semeleia

Racemifer
Thirsiger

¶ Deus belli.

Mars
Furor impius
Belliger
Bellipotens
Heros
Gradiuus.

¶ Dea belli.

Bellona
Pallas
Enyo
Bellica virgo
Metuenda
Uirago
Tritonia
Bellipotens dea
Belligera dea
Armigera dea
Bellatrix
Minerua
Tritonia.

Apollinis mater.

Latona
Titanis/idos.
Titania
Filia terre
Dea gemellipera.

¶ Deus inferni.

Pluto
Dis ditis
Imus tyrannus
Inferni tyrannus
Umbrarum rex
Tartareus rex.

¶ Dea inferni.

Proserpina

Synony. deorum & dearum et grarum nymphax.

Hecate
Filia Cereris
Persephones
Regina erebi
Plutoni coniunx
Persei filia
Dea triformis
Hecate triceps.

¶ Somniox deus.

Morpheus
Icelos
Panthasos
Phobetor.

¶ Deus amoris.

Cupido
Puer pharetratus
Cecus amor
Ignis indomitus
Cypria proles
Veneris natus
Alatus deus.

¶ Dea amoris.

Venus
Aphrodite
Aphrodisia
Paphia
Cypria
Cyprigena
Cytherea
Erycina
Dionea
Acidalia
Guidia
Mater libidinum
Mater amorum.

¶ Dea frugum.

Ceres
Tesmophora
Ops Cybele
Saturni coniunx
Berecynthia
Bona dea
Mater deum
Mater Eleusina.

¶ Dea fortune.

Rhamnusis
Nemesis
Dea cecs
Rhamnusis/idos.
Tyche
Horas dea
Dea instabilis
Dea bifrons
Sors.

¶ Deus ignis.

Vulcanus
Mulciber
Lemnius
Junonia proles
Faber Jouis
Junonigena

¶ Deus portuum.

Portunus
Palemon
Athamantiades
Melicerta.

¶ Dea maris.

Thetis
Amphitrite
Doris
Nereis/idos.

¶ Deorum nuncius.

Mercurius
Atlantides
Cillenius
Cyllenides
Hermes
Maia natus
Alipes deus
Jove natus
Deus ales
Caduciser
Atlantis nepos
Pleiones nepos
Deorum interpres
Caduciser ales.

¶ Janitor inferni.

Cerberus
Mõstrum triforme
Canis echydneus
Canis stygius

Iudices inferni

Eacus
Radamanthus
Minos.

¶ Dee fatales.

Parce
Fatidice dee
Faticine sorores
Dee faticane
Dee triplices fati.

¶ Parcarum noia

Clotho
Lachesis
Atropos.

Furie infernales.

Eumenides
Acherontis nate
Nocte genite
Auperee sorores
Anguicome sorores
Penax dee triplices

¶ Furiarum noia.

Alecto
Tisiphone
Megera.

¶ Deus ventox.

Eolus
Hyppotades
Hyppoti nepos
Rimborum rector

¶ Noia harpiarux neptuni et terre filiarum.

Aello
Occipite
Celeno.

¶ Tres gratie.

Charites
Acidalie sorores
Orchomeni dee
triplices.

¶ Noia gratiax.

Aglaia
Thalia
Passithea vel euphrosyne.

¶ Dea aurora.

Varuta
Pallantias
Nenchotoa.
Panopea
Inoo noos.
Bacchi nutrix
Tithoni coniunx.

¶ Deus pastorum.

Pan
Simicaper deus
Arcadicus deus.

¶ Deus hortorum.

Priapus
Hellespontiacus
deus.

Synonyma gratiarum nympharum.

¶ Ancillæ Junonis.
Iris
Thaumantias
Thaumantis ples
Thaumātea virgo
Pluuius arcus.

¶ Dea florum.
Pale.

¶ Dee vinympheſyluarum.
Dryades

Hamadryades.

Dee ſiue nymphe virgultorum.

Napee.

Dee ſiue nymphe montium.

Oreades.

Dee ſiue nymphe fontium et fluuiorꝝ.
Naides.

Dee ſiue nymphe marine.
Oceanitides
Nerine
Nerides.

¶ Muſarum ſynonyma.
Mnemoſyndes
Mnemoſines progo.
Parnaſides
Heliconiades

Caſtalides
Aonides
Pierides
Theſpiades
Pegaſides
Hippocrinides
Libethrides
Pimpleides
Meonides
Cytheriades
Phebiades
Aganippides
Permeſſides
Cephiſides
Camene.

¶ Nouem muſarum noīa / et earum inuenta.

Clio	hiſtorias	
Euterpe	tibias	
Thalia	comedias	
Melpomene	tragedias	
Therpſicore	pſalterium	Inuenit.
Eratho	geometriam	
Polyhymnia	rhetoricam	
Urania	aſtrologiam	
Calliope	Literas	

¶ Publij Virgilij Maronis de muſarum inuentis.

CLio geſta canit tranſactis tempora reddit
Melpomene tragico proclamat meſta beatu.
Comica laſciuo gaudet ſermone Thalia.
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus vrget.
Therpſicore affectus citharis mouet, imperat, auget;
Plectra gerens Eratho ſaltat pede carmine vultu.
Carmina Calliope libris heroica mandat.
Vrania poli motus ſcrutatur et aſtra.
Signat cuncta manu loquiturq; Polymnia geſtu.

¶ Heſiodus in ſua theologia muſas a Ioue eſſe creatas ait ex Mnemoſine .i. memoria. Nouem enim noctes cum illa in Pierio monte concubuiſſe fertur. Hinc nouem genite ſunt muſe/que a monte ipſo Pierides vocantur. De muſarum nominibus ſic aſſerit Theodorus.

Synonyma heroum en heroinarum.

¶Clio vt a cleos grece: q; poete ex laudibus quas alijs tribuunt/et sibi et ipsis gloriam vendicant.

¶Melpomene a cantus suauitate. Melpo enim grece/canto latine sigt: q; auditores cantus suauitate delectantur.

¶Thalie a floriendo. Thalein grece: florere vel germinare latine sigt: q; poetarum nomina semper floreant celebrata.

¶Euterpe a voluntate Euterpein enim grece/delectare latine sigt: q; poete ex bonis que ex illa doctrina puenium non mediocrem voluptatem capiunt.

¶Terpsicore a delectandis choreis: qi Phebus musarum choreis delectatur.

¶Eratho ab amore: q; poete suo carmine amabiles reddantur.

¶Calliope a bonitate vocis: q; poete pulcra voce concinunt.

¶Urania a celestium rerum cantu: vel cantus diuinitate. Uranon enim grece/latine celum sigt: q; poete de celestibus cantant.

¶Polymnia siue (vt alij censent) Polyhymnia a multitudine laudis vel carminis: eo q; poete magnam laudem consequuntur ex canendo.

¶Musa vocabulum est grecum et latine sigt cantum. Vnde musice appellata est scientia de ratione canendi, hinc poete musas finxerunt esse deas que musice et poetis preessent. Et secundum diuersa loca que incoluisse dicuntur. diuersa sortiuntur agnomina.

¶Synonyma heroum et heroinarum.

¶Hercules.

Alcides
Amphitrioniades
Tyrynthius
Aonius heros
Thebanus heros
Clauifer heros
Oetheus heros
Proles Iouis.

¶Perseus.

Abantiades
Acrisioniades
Dameus heros
Inachides

¶Jason.

Esonides
Pegaseius heros
Jolciacus heros.

¶Theseus.

Egides
Cecropides
Neptunius heros

¶Pyrithous

Jrionis proles
Jrionides
Jrione natus

¶Achilles.

Pelides
Eacides
Thetide satus
Emonius heros
Larisseus heros
Thessalicus heros
Phithius heros.

¶Diomedes.

Titides
Oenides
Etolius heros.

¶Patroclus

Menetiades
Menetia proles.

¶Eneas.

Anchisiades
Cythereius heros
Eneas penatiger.

¶Hector.

Priamides
Priameius heros.

¶Priamus.

Laomedontiades.

¶Paris.

Alexander
Pastor ideus
Adulter ideus
Helene raptor.

¶Ulyxes.

Laerciades
Itacus
Dulichius
Laertius heros.

¶Palamedes.

Namplisades
Nampleis proles.

¶Ajax.

Thelamoniades
Thelamone satus
Thelamonius heros

Pyrrhus

Neoptolemus
Achilleius heros
Achilleides.

Menelaus
Atrides maior.

Agamenon
Atrides minor.

Hipolitus.

Thesides
Theseius heros.

Meleager.

Oenides
Calidonius heros
Oeneius heros.

Oeneius.

Rex calidonius
Parthaone natus.

Ganimedus.
Puer phrygius
Puer ideus

Pincerna Jouis.

Cadmus
Agenorides
Agenore natus
Sidonius hospes
Antoneius heros.

Ericthomus
Stirps lemniaca.

Pentheus
Echionides
Echione natus
Aganeia proles.

Alexãder magnus
Pellens heros.

Romulus
Rome conditor
Quirinus.

Nestor
Pylius
Nelides
Neleius heros.

Castor et pollux

Ledei fratres
Tyndaride gemini
Fratres Helene
Sydus amicleum.

Chiron
Phillirides
Phillirius heros
Centaurus
Semifer
Monstrũ biforme.
Sagittarius
Emonius arcus.

Arcas
Arctophilax
Cynosura
Boetes.
Arcturus.
Ursa minor.

Ariadua
Gnosia stella
Stella corone
Bacchi coniunx.

Erycthomus
Ophiulcus
Anguitenens
Serpentarius
Hedorum sydus.

Calisto Elice.
Perrhasis
Ursa maior
Nonacrina virgo
Lycaonias.

Atlantides
Pleiades
Vergiliades
Hesperides.

Atlas celifer
Japitionides.

Gigantes
Centimani

Cyclopes
Etnei fratres

Dido.
Elssai
Agenoria
Agenore nata
Sidonis
Phenissa
Tyria
Sichei coniunx.

Daphne.
Peneis
Peneia virgo.

Io.
Inachis
Inachi proles
Phoronis
Bos pellex.

Circe
Filia solis
Phasis/idos.
Titanis/idos.

Medusa
Phorcynis/idos.
Phorcis/idos.
Mat equi volucrꝫ.

Echo
Vox resona
Nympha vocalis.

Arachne.
Minois
Minoia proles.

Phedra
Pasihpeia
Pasiphes filia.

Phaetontꝫ sorores
Phetontiodes
Heliades.

Phaeton
Climeneia proles.

Salmacis.
Semiuie
Semi nas
Proles biformis
Hermophroditus.
Helle
Nepheleis
Athamantias

Athamas
Eolides.

Amalthea
Olenia Capra
Sydus capricorni
Olenium pecus
Hedi.
Leucothoe
Orchamis
Arbor thurifera.
Europa
Agenore nata.

Coronis
Coronei proles.
Antiochus
Nestorides
Nestore natus.
Nestor
Pylius senex.

Philoctetes
Pentiades
Penate satus
Alcide comes.

Mydas
Berecynthiꝰ heros

Demophoon.
Thesides
Thesei filius.

Prothesilaus.
Hiphicliades

Philaceius heros
Philaceide heros
Hiphicli natus.

Penelope
Icaris
Coniunx Ulyssis
Icari filia.

Phyllis
Lycurgus
Lycurgi filia.

Hippodamia
Briseis
Lirnesia virgo.

Oenone
Pegasis.

Cassandra
Priamis
Priameia virgo.

Helena
Tyndaris
Ledea
Menelai vxor

Hero
Sesta puella.

Andromeda
Cepheis idos.
Cepheia virgo.

Hypermestra
Danais
Danai filia.

Leander
Abidenus.

Tantalus
Pater Pelopis.

Sisyphus
Eolides
Istimus predo.

Cauace
Eolis
Eoli filia.

Laodomia
Achastis
Achasti filia.
Meduse caput
Gorgon
Monstrū vipereuz
Saxificus vultus
Anguiferum caput
Colubriferū caput
Gorgoneum caput
Anguicoma ora
Squāmigera ora
Crinita ora
Medusea aro.

¶ Synonyma proprioꝝ locorum.

Italia
Hesperea magna
Oenotria
Ausonia tellus
Latium
Latma arua
Saturnia tellus.
Romulea tellus
Corytum tellus.

Roma
Urbs quirinalis.

Indigene Rome
Romani
Itali Italici
Latia gens
Ausonia gens
Romulea gens
Togata gens
Latialis gens
Turba quirini
Quirites.

Troia
Ilium

Teueria vrbs
Dardania vrbs
Phrygia vrbs
Iliaca vrbs
Troiana vrbs
Laomedōtea arua.
Priameia regna.

Indigene troiani
Troiani
Teueri Iliaci
Dardani
Dardanides
Phrygij
Laomedontiades
Laomedontei
Phryges
Troies
Troiades
Troij Troici
Troiugene.

Grecia
Pelasgica
Argolica regna.
Achaica.

Indigene grecie
Greci Argini
Danai Graij
Graiugene
Achiui
Achei
Pelasgi
Pelasgiades
Dorici
Argolici
Argolides

Athene
Urbs attica
Pessidonia vrbs
Mopsopia vrbs
Cecropia vrbs
Agri munichij.

Indigene attici
Athenienses

Attici
Cecropide
Erecthide
Theside
Attica gens.

Sicelia
Sicania
Sicula
Siciliensis tellus.
Trinacria
Tiphoica.

Indigene
Siculi
Sicilides
Sicani
Sicilienses
Neseiades,

Creta Curetis
Gnosia Gnosiaca
Creta Rhetea
Dictea
Lictia tellus.
Minoia Actea
Cretensis
Cydoneia
Gortyniaca
Curetim

Indigene
Cretenses
Curetes.

Tracia
Lycurgi regna
Ismaria
Bistonia
Rhodopeia tell9.
Scytonia
Strymonia.

Indigene
Thracie Thraces
Thracij
Scytonij
Ismarij

Synonyma proprioum locoꝝ et gentilium.

Bistonij
Odrisij
Edonides.

Thebe
Amphionis arces

Indigene thebani.
Anguigene
Ismenides
Ogygei
Cadmeides
Gens vel proles
mauortia.

Colchos
Phasiaca tellus.
Phrixea arua
Colchidicuz solum
Colchiaca regna
Oetria tellus.

Indigene
Colchi
Colchiaci.

Thessalia
Emonia
Larissa
Emathia tellus
Mynia arua
Pegasea arua
Pellea arua
Iolciacum solum.

Indigene
Thessali
Thessalici
Larissi
Phlegie Mynie.

Iudea
Palestina
Iudaica arua
Israelitica arua.

Indigene
Iudei

Palestini
Israelitica gens
Recutita gens.

Assiria
Semiramis arua
Babylonica arua.

Indigene
Assirij
Babylonij.

India
Cepheia arua
Mennionis arua.

Indigene Indi
Cepheni.

Saba
Thurifera
Panthea tellus.
Panthaica
Sabea.

Indigene Sabei
Thurifera gens.

Cyprus Cypria
Cyprica
Amatusiaca tell⁹.
Ophiusia
Macara.

Indigene
Cyprij
Cyprigene

Arabia
Odorifera tellus.
Palmifera.

Indigene
Arabes Arabici
Gentes odorifere

Hispania
Iberia.

Indigene
Hispani
Iberi.

Anglia
Britannia

Indigene
Angli Britanni.

Scythia
Scythica
Riphea tellus.
Hyperborea
Arimaspea.

Indigene
Scythe Riphei.
Arimaspi
Agatirsi
Geloni
Hyperborei.

Amazonum tellus.
Termodoont; tel.
Amazonica.

Indigene
Amazones
Amazonides

Caria

Indigene
Caries Leleges.
Lelegeides.

Delos.
Ortygia
Delphica tellus
Phebi patria.

Indigene
Calabria
Salentina tellus

Indigene
Calabri
Salentini.

Libya/e.
Libye/es.
Afra tellus.
Affrica tellus

Libyci
Marmarici
Marmarides
Nasa momaci.
Centauri
Lapythe
Semiuiri
Semihomines
Semimares
Nubigene
Ixionides
Ixione nati
Bimembres.

Mantua Ocniaca
Audina tellus.
Mantoa.

Indigene
Mantoi
Mantuani
Ocniaci Audini.

Capitolium
Capitoline arces
Saxum tarpeium
Mons tarpeius.

Istmus bimaris

Samos Iunonia

Epirus herbida.

Cadmeia dirce.

Abydos ostrifera.

¶ Montes musis
sacri.

Helicon biceps.
Parnassus bifidus
Pierus nubifer
Cytheron virgine⁹
Pindus aereus.

Epitheta deorꝫ & deaꝫ Heroum & claroꝫ virorum.

¶ Fontes et fluuij musis sacrati. Caballinus fons. Pegaseus fons. Meduseus fons. Aganippe. Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleius fons. Phocidos lacus. Permessus fluuius. Cephisi vada. Eurotas.

¶ Epithetorum varietas.

QUum ad carminis decori venustatem plurimum oblectamenti afferre solet apta epithetorum et concinna alluſio: quedam ex lautissimis poetis carptim excerpta paulo post ad manum deprompsimus. Ea demũ gratia: vt tenerrime poetices eruditulorum ingenio suppetias ferrem. ne multiuaga lectionis inuestigatione et varietate (tanꝫ fastidioso onere) defatigatum redderetur.

¶ Epithetorum varietas, et primo deorum epitheta.

Appollo	Mars	Vulcanus	Salticola
Lauriger	Belliger	Lemnius	Venatrix.
Lauricomus	Bellicus	Lemniacus	
Fatidicus	Ferus	Junonigena.	Pallas
Faticanus	Feror		Armipotens
Intonsus	Bellipotens	Janus	Bellipotens
Hyneus	Sanguinolentus	Bifrons	Armifera
Delius	Cruentus	Insomnis	Bellicosa
Cynthius	Cruentatus	Pervigil.	Tritunia
Arcitenens.	Seuus		Armisona
	Durus	Mercurius	Bellica
Juppiter	Dubius	Caduciser	Belligera
Omnipotens	Indomitus.	Pacifer	Bellatrix
Altitonans		Alipes.	
Summus.	Cupido		Proserpina
	Cecus	Cerberus	Triformis
Juno.	Alipes	Triceps	Triceps.
Saturnia	Alatus	Trilinguis	
	Pharetratus	Trifaur.	Venus
Lucina		Triformis	Cypus
Casta.	Morpheus	Rabidus.	Cypigena
	Somnifer		Cytherea
Neptunus	Fallax	Eolus	Acidalia
Ceruleus	Simulans	Rimbosus	Paphia
Tridentifer.		Rimbipotens.	Gnidia
	Pluto		Dionea.
Bacchus	Tartareus	Diana	
Netus	Stygius	Casta	Ceres
Corymbifer	Ater	Innupta	Alma
Thyrsiger	Funestus	Pharetrata	Frugifera
Pampinifer.	Tenebrosus.	Noctiuaga	Frugipera.

Rhamnusia
Instabilis
Inconstans
Lubrica
Leca
Bifrons
Fallax.

Tethys
Undisua
Undosa
Equorea
Circunflua
Undiuaga.

Parce
Fatidice
Faticane
Fatales.

Aurora
Crocea
Punicea
Rosida Rosea.

Pan
Semicaper
Arcadicus.

Priapus
Hellespontiacus.
Iris
Discolor
Picturata
Imbrifera
Aquosa
Multicolor.

Pale
Florigera
Florida
Floricoma.

¶ Epithets heroũ.

Hercules
Indomitus
Inuictus.

Eneas
Pius.

Ulyres
Lautus
Pellitropus.

Achilles
Fortis.

Hector
Animosus.

Nestor
Grandeuus
Pylius.

Alexãder magnus
Pellens.

Chyron
Justissimus
Herbipotens.

Achates
Fidus.

Numa
Religione pius.

Cato
Seuerus.

Augustus
Munificus.

Chrisus
Diues.

Tarquinus
Superbus.

Sardanapalus
Salax
Spurcus.

Eryx
Lacertosus.

Demosthenes
Facundus

Plato
Diuinus.

Licero
Eloquens.

Seneca
Moralissimus.

Euryscheus
Durus.

Bustris
Jlaudatus.

Pollux
Amycleus

Lynceus
Perspicax.

Argus
Oculatus

Abelus
Innocens

Cain
Inuidulus.

Maturales
Annosus.

Abraamus
Fidelis.

Moses
Fatidicus

Joseph
Formosus

Saul
Furiosus.

¶ David.

Bethlemicus
Psalites
Faticanus.

Salomon
Sapiens.

Sanson
Fortis.

Job
Patiens.

Homerus
Celophonius
Smyrneus
Meonius.

Maro
Mantuanus
Mantuus
Audinus
Ocniacus.

Flaccus
Appulus
Venusinus
Lucanus.

Naso
Pelignus
Sulmonensis.

Tytheus
Claudus
Lacedemonius.

Sophocles
Cothurnatus.

Orpheus
Rhodopeius
Threicius.

Archilocus
Parius
Jambographus.

Hesiodus
Ascreus.

Synonyma. vv.

Martialis
Bilbilitanus

¶ Catullus
Veronensis

Callimachus
Umbriensis.

Terentius
Apher.

Sappho
Lesboa

Alceus
Lesbous.

¶ Leo
Seuus
Trux
Marmaricus
Libycus
Nemeeus
Fulmus
Toruus.

Ceruus
Veripes
Uiuax
Agilis, Fugax.

Lupus
Rapax
Torquus.

Ursus
Ulloſus
Hirtus
Horridus
Rauciſonus
Inſormis.

Tigris
Hircana
Rabida
Rigida
Gangetica.

¶ Aper
Frendulus
Erymantheus
Setiger
Glandiuorax
Monticola
Spumans
Fulminens
Dente minax
Setoſus
Veris.

Equus
Acer
Sonipes
Bellicus.

Aſellus
Pandus
Piger.

Dama
Timidus

Capreа
Fugax.

Capella
Laſcius
Hirta
Petulca
Sima
Olens.

Vulpes
Cauta
Callida.

Agnus
Placidus
Mitis Tener.

Lepus
Auritus
Pronus
Pauidus
Celer.

¶ Ouis
Lanigera
Ballans.

Panthera
Picta
Multicolor.

Lynx
Maculoſa
Mulricolor.

¶ Bos
Durus
Robuſtus
Fortis
Cornigeꝛ.

Porcus
Setiger
Lutoſus
Immundus
Cenolentus.

Talpa
Cecus
Captus oculis.

Canis
Blandus
Obſcenus
Latrans.

Irrhicius
Sepicola
Hirſutus
Spiniger.

Felis
Muricida.

Viuerra
Venatrix.

Elephantus
Indicus.

Simia
Cachynnoſa.

Melis
Obeſa.

Lutra
Piſciuorax

Leena
Torua.

Sus
Sabellicus
Immundus.

Hircus
Cynipheus
Grauecolens.

Glis
Somniculoſus
Somnolentus.

Draco
Squammiger
Criſtatus
Squammeus
Squammoſus
Maculoſus
Inſopitus
Peruigil.

Anguis
Lubricus
Ceruleus
Luridus
Sibilans
Tumidus
Liuidus.

Bufo Ater
Tumidus.

Lacertus
Viridis.

Rana
Loquax
Viridis
Rauca.

Cicada
Querula
Garrula
Rauca
Arguta
Stridula.

Formica
Parca
Cauta
Granifera
Operosa
Frugilega.

Testudo
Tarda.

Tinea
Corrodens.

Lytta
Insatiabilis
Inextinguibilis
Rediuus
Uentrosus.

Salamandra
Querula.

Stellio
Nitidus.

Coluber
Tortilis
Gelidus
Intortus
Tortuosus.

¶ Aquila.

Pauo
Junonius.

Olor
Moribundus
Amnicola.

¶ Cignus
Flumineus
Aquosus
Niueus.

Columba
Trepida.

Perdix Garrula

Grus
Strymonius
Aerius.

Hirundo
Arguta
Garrula.

Merops
Mellisuga.

Phenix
Rarus
Unicus
Annosus.
¶ Anser
Strepens
Garrulus
Improbus
Uigilans.

Bubo
Funereus
Feralis
Funestus.

Coluus
Loquax.

Cornix
Leua
Sinistra
Improba.

Turtur
Gemibundus.

Palumbus
Raucus.

Upupa
Fallax.

Graculus
Stridulus.

Ornix
Rurestris.

Picus
Multicolor.

Pica
Garrula.

Miluus
Rapax

Strix
Luctisona.

Anas
Aquatica.

Mergus
Pisciuorax.

Sturnus
Garrulus.

Psitacus
Loquax.

Cornicula
Pennilega
Ambitiosa.
Ridicula.

Crabro
Aculifer,

Fucus
Ignauus
Inglorius.

Apes
Hybles
Attica
Parca
Sedula
Mellifica
Mellipara
Operosa.

Uespa
Iracunda.

Asilus
Terrisonus.

Blatta
Bilinguis
Lucifuga.

Papilio.
Feralis,

Aranea
Telifica
Uirosa.

¶ Laurus
Parnasia
Innuba
Odorata.

Quercus
Chaonia
Glandifera
Dura
Dodonea.

Hedere
Sequaces
Corymbifere
Pallentes
Flexibiles
Errantes.

Oliua
Pinguis
Uiuax
Albeus
Pallens
Tarde crescens.

Epitheta arborum, fruticũ, herbarũ, & florum.

Ciparissus
Conifera
Idea.

Salix
Blanca
Amnicola
Lenta.

Hebenum
Nigrum.

Buxum
Basile.

Teda
Pinguis.

Palma
Idumea
Ardua Inuicta.

Pinus
Hirsuta Alta
Nautica.

Almus
Aeria.

Myrtus Bicolor
Tenera.

Ficus
Cerula.

Platanus
Genialis
Sterilis.

Abies
Enodis.

Fagus
Patula.

Acer
Columbus impar.
Onus Rigida.

Urtis
Pampines
Lanta
Racemifera.

Cedrus
Odorata Alta.
Non cariosa.

Corylus
Fragilis.

Alnus Procera
Palustris
Sterilis.

Lothos
Aquatica

Tilia Mollis
Pinguis.

Fraxinus
Utilis hastis

Cupressus Atra
Funesta.

Castanea
Mollis Alta.

Genista Lente.

Ilex Nigra.

Populus
Candida.

Menalus mons
Pinifer.

Glans
Choanis Querna.

Arbutus
Horrida.

Thus Sabeum
Achaicum
Arabicum.

Balsamus
Odorata.

Achantus
Semper frondens.

Fraxinus
Ingens.

Pix Idea.

Buxus Pallida.

Myrice
Humiles
Tenues.

Siler Mollis.

Coma
Lapidosa.

Sentes
Spinose Acute.

Taxus
Cymes Olens.

Viburnum
Lentum.

Vepres
Aculiferi Hirsuti.

Prunus
Cerea.

Achantus
Fruter aculeatus.

Rubus Asper.

Morum
Sanguineum.

Ua
Racemifera
Genialis.

Rosa
Pumices
Lutheola
Rubella
Purpurea
Pestana.

Lilium
Candidum
Candens.

Viola Nigra
Pallens
Mollis.

Ligustro Alba.

Calta Lutheola.

Hiacynthus
Rubeus
Ferrugineus.

Crocum
Lutheum.

Narcissus
Purpureus.

Alga Marina.

Canna
Paludosa
Palustris.

Juncus Mollis
Palustris.

Amomum
Assirium
Odoriferum

Vrtica
Mollis.

Saliunca
Humilis.

Lolium Infelix.

Amaracus
Mollis.

Apium Amarum

Sardois
Amara.

Ruscus Horrida.

Alga Vilis.

Verbena
Pinguis.

Papauer
Soporiferum
Cereale.

Intyba Amara.

Lens
Pelusiaca.

Lupinus
Tristis Amarus.

Arundo
Fluuialis
Tenera
Palustris.

Casia Viridis

Vlna Marina
Palustris.

Thimus Hyblea

Serpillum
Olens

Thymbra
Salax.

Vrtica
Mordax
Sterilis.

Ver Placidum
Imbriferum
Florigerum
Tepidum
Floridum.

Prata
Mollis Florea
Graminea
Virentia.

Cespes Viridis.

¶ Rso
Matutinus
Liquidus
Gelidus.

Herba Dulcis
Mollis Viridis
Rorida Tenera.

Fons Illimis
Liquidus
Vitreus
Limpidus
Nitidus
Muscosus
Pellucidus
Argenteus.

Hortus
Irriguus
Florens Vdus.

Somnus
Dulcis
Almus Altus.

Sopor
Placidus
Blandus
Profundus.

Quies
Tranquilla
Secura
Otiosa.

Aurora Crocea
Rosida Luthea
Rosea Aurea
Nitida Fulgida
Ambrosia Rubea.

Dies Almus
Letus Clarus
Nitidus Lucidus.

Estas
Pulverulenta
Torrida
Feruida
Spicea Leta.

Sol Ardens
Rapidus.

Ceres Flaua.

Arista Grauis.

Culmus Fragilis.

Calami Leues.

Messis Spicea.

Stipula Leuis.

Ignis Rutilus

Canis Escifer.

¶ Antumnus
Pomifer
Pampineus
Vitifer.

Vitis
Pampinea.

Vua. race. ge. vtẽ.

Poma Mitia
Matura.

Volema
Grandia.

Campi Plani
Patuli Vacui
Patentes.

¶ Vina
Fragrantia
Spumantia.

Prelum
Mustifluum.

Arator Curuus.

Aratrum
Pandum
Reduncum
Incuruum.

Rastri Tenaces
Graues.

Cratis Viminea.

Noualia Culta.

¶ Vomer
Splendidus
Reduncus
Splendens.

Iugum
Pandum.

Fimuus
Pinguis.

Terra Ferax
Fertilis
Fecunda
Macra Ieiuna.

¶ Hyens
Glatialis
Ignaua
Sordida Frigida.

Bruma
Horrida
Gelida
Horrifera.

Epitheta rerum chronographicarum & topographicarum.

Nubes
Aquoso
Atra Densa
Fusca Nigra
Cana
Circunuola
Vaga.

Imber Densus
Largus Aer
Horrifer.

Pruina Cana
Matutina
Gelida.

Gelu Canum.
Rigidum.

Glacies
Frigida
Stricta
Cerulea
Aspera.

Grando
Horrida
Calamitosa
Crepitans.

Aer Alta
Candens

Tempestas
Seua Atra
Nimbosa.

Torrens
Vyberus.

Flumina
Montana
Gelida.

Frigus
Penetrabile
Ignauum
Nigrum.

Stirta Pendula
Astricta

Rura Sordida.

Ros Atra
Gelida Tacita
Silens
Sopolifera
Furna.

Tenebre
Terribiles
Inertes
Cece Horrifere.

Silentia
Alta.

Luna
Noctiuaga
Pallida
Comigera
Bicornis.

Sydera
Cadentia
Ignicoma
Flammantia
Comata
Ignicrema
Fulgentia.

Celum
Serenum
Apertum
Ignifernm
Stelligerum
Igniuomum
Obductum
Nubiloſum
Nubiferum.

Nebula
Denſa
Furua
Cecs
Obſcura.

Locus
Inacceſſus
Incultus
Deſertus
Inulus
Infeſtus
Horridus
Teter Aſper.

Regna Hoſpita.

Terra
Inhoſpita
Mauortia.

Urbs Munita.

Foſſa
Preceps
Alta.

Arx Turrita
Celſa Summa.

Turris
Aeria
Edita
Eminens.

Mons
Preruptus
Excelſus
Aerius
Nubifer
Arduus.
Lapidoſus.

Vallis
Ima
Humilis
Preſſa
Concaua.

Clius
Mollis Facilis.

Sylua Opaca
Umbroſa
Frodicoma
Frondoſa.

Antrum
Memorale
Arcuatum
Obductum.

Luſtra
Inuia Auis.

Latebre
Horrende
Horrifice.

Speles
Latentia
Metuenda
Formidanda.

Rupes
Cauata Precelſa.

Specula Alta.

Regio
Inculta
Fera
Agreſtis
Montuoſa
Aſpera.

Gens Fera
Belligera
Bellipotens
Inculta Efferata
Crudelis
Sceleſta
Ledo auida
Robuſta Feror.

Menia Fortis
Mauortia
Valida Ingentia.

Propugnacula
Alta Celſa
Ingentia.

Pontes
Penſiles.

Porte Penſiles.

Epitheta rerum topographicarum et bellicarum.

Templum
Ingens
Marmoreum
Vetustum.

Columne
Sublimes
Vite.

Bifores Aeree
Argentee.

Testudo
Aurata
Irradians
Fulgens
Conuexa
Obducta.

Porticus
Ampli
Spacioß Vasti.

Trabes
Aurate
Connexe
Ingentes.

Lychni
Pensiles
Lucentes
Micantes.

Opus Celatum
Elaboratum.

Ignis
Eternus
Perennis.

¶ Aditus
Sacri.

Tripodes
Vatigeri
Fatidici.

Libamina
Sacra.

Sones Ducte.

¶ Oracula
Diua.

Altaria
Fumantia
Vapoufera
Thuricrema.

Are
Solemnes
Veste.

Manes
Cerulei.

Fruges Salse.

Vitte Sacre.

Flumina
Declinia.

¶ Ripa
Obliqua
Curua.

Fluctus
Sinuosi.

Sinus Reducti.

Ambitus
Ameni.

Cursus Celerß.

Murmur
Leue Dulce
Raucum.

Burges
Clarus
Rimdus.

Portus Tutus
Securus
Tranquillus.

Secessus
Longus.

Rupes Vaste.

Equora
Tuta
Placida
Tranquilla.

Remus
Umbrosum.

Aque
Dulces.

Naues
Fesse.

Littus
Curuum.

Arena
Optata.

¶ Aura
Secunda.

Statio
Grattissima.

Nauis
Liburna
Cyprea
Biremis
Triremis.

Anchora
Reduncs
Tenax.

Rudens
Ibericus.

Vela
Turgida
Plena
Tumida

Puppis
Celsa Vita.

Remi
Graues
Valida
Spumosi.

Fluctus
Tumidi.

Pinus
Nautica.

Clamor
Nauticus.

Pugna
Naualis.

Certamen
Nauale.

Mare
Velivolum
Immensum
Vastum Vlium.

Humor
Circumfluus.

¶ Pelagus
Profundum.

Equor
Apertum.

Freta
Furibunda
Luctantia.

Fluctus Salsi.

Vada Salsa
Brevia.

Sara
Latentia.

Epitheta rerum topographicarum et bellicarum.

Scopuli
Infames
Sonantes.

Carina Curua
Aduncæ.

Scylla Cerulea.
Rabida
Naufragæ.

Charybdis Vorax.

Monstra
Neptunia.

Casus Marini.

Tractus Marini.

¶ Vorter
Rapidus.

Tempestates
Sonoræ.

Venti
Luctantes
Rapidi.

Turbo Rapidus.

¶ Arion
Nimbosus.

¶ Hyades
Tristes
Imbriferi.

Nergilie
Pluuiose.

Sydus
Amyclæum.

Belum
Horribile

Cruentum
Ferum Flebile
Lachrymabile
Sanguinolentum.

Vir Strenuus
Magnanimus
Inclytus
Egregius
Illustris.

Miles Barbarus
Fortis Acris
Animosus
Durus
Expeditus
Gregarius.

Arma Horrentia
Cruenta
Horrisona
Terrisona
Seua Fera.

Lacerti Torosi
Validi Robusti
Fortes.

Ensis Bellicus
Strictus
Tinniens
Rudus Rudatus
Coruscus.

Telum
Vulnificum
Exitiabile
Fatiferum
Letiferum.
Funestum
Letale
Penetrabile.

Jaculum Missile
Penetrabile.

¶ Galea Cristata.

¶ Hasta
Frassinea.

¶ Cuspis Erata.

Pharetra
Sagittifera.

Sagitta
Scythica
Anglica.

Ferrum Durum
Rigidum
Insanum.

Castra Horrida.

Tuba Terrisona.

Ira Præceps.

Furor Insanus
Cecus Seuus
Impius.

Vulnus Graue
Letiferum
Letale Furiale
Atrum Seuum
Cruentum
Tabificum
Tacifluum
Inconsolabile
Immedicabile.

Sanguis
Puniceus
Purpureus.
Roseus
Rubicundus
Rutilus.

Fatum
Inexorabile
Lachrymabile
Dolouferum.

Lachryme
Amare Tepide
Salse
Obortæ.

Strages
Seuissima
Crudelissima

¶ Clades
Miserrima

Ingens.
Suspiria Alta.

Cura Tristis
Anxia
Solicita
Insomnis.

Timor Dubius
Solicitus
Mestus.

Dolor
Inconsolabilis.

Meror
Luctificus
Tristis.

Pauor
Trepidus.

Spolia Ampla

Inuidia Tristis
Pallens Pallida
Macra Nuda
Belligera.

Fuga Turpis
Ignaua.

Victoris Læta
Triumphalis
Palmifera.

Exercitus
Numerosus
Ingens

Manus Parua.

Pugna Acris
Ambigua
Pedestris
Equestris.

Signa Militaria.

Custodis
Vigilans.

Hostile Telum.

¶ De variandi formulis tam pedestri q̄ soluto sermone.

QVVM INNVMERI formæ sunt variandi modi quos probatorum authorum imitatione et frequenti et studiosa lectiõe potius q̄ formularum inculcatione assegnarẽ, paucas hic e multis inseruimus. quibus initiatis ad affluentiorem copiam emerges tãdem modo non remissam adhibueris diuiti ingenij venæ industriam. Quare hæc tantilla uelut prægustamenta (et non illauta fortassis) præmisimus, quibus irritatus et allectus feruentius ad ampliora tibi incalescat desyderium. Quod si fructus quicq̄ ex his lucubratiũculis incommodum cuiuis immergat pietati nostræ, feciſſe satis videbor.

¶ Cicero tam ingenio ꝙ arte prestantissimus magnopere studuit rem literariam ampliare.

¶ PRIMA VARIATIO FIAT IN NOmi natiuo. Cicero per Synthesin. i. constructionem, per omnes obliquos, verbo mutato in nomen verbale sic.

¶ Ciceronis tam ingenio ꝙ arte prestantis studium fuit rem literariam ampliare.
Ciceroni inerat vehemens desyderium
Ciceronem summa tenuit cupiditas
Ciceronis insatiabilis erat tua voluntas. ampliandi rem literariam.
Ciceronem quis studiosior
Ciceroni summa adhibita est diligentia

¶ Secunda variatio ex æquo sic.

Cicero. Tam ingenio ꝙ arte
Tum ingenio tum arte
Et ingenio et arte
Ingenio pariter et arte prestãtissimus plurimũ studuit rẽ literariã ampliare.
Ingenio simul et arte
Ingenio non minus ac arte
Ingenio iuxta ac arte
Ingenio non secus arte

Ingenio haud aliter ac arte
Ingenio eque ac arte
Ingenio perinde ac arte
Cicero — Simul ingenio simul arte prestantissimus plurimum
Ingenio non magʒ ac arte studuit rem litterariam
Ingenio non amplius ac arte ampliare.
Ingenio non plus ꝙ arte
Ut ingenio ita arte.
Ingenio haud inferior ꝙ arte
Ingenio et idem arte
Vbi vel ingenio vel arte
Ingenio non solum sed etiam arte
Ingenio non tantum sed etiam arte
Ingenio non modo sed etiam arte
Arte nedum ingenio
Ingeniosissimus idem doctissimus.

Ingenij non minori prestantia ac artis
Ingenij equa cum artis prestantia
Ingenij non minore ac artis prestantia
De quo dubites an arte an ingenio prestantior.
De quo dubites an ingenij an artʒ maior est prestãtia.
Cicero. — In quo ingenij prestantia cum arte cõparanda certat.
Cuius ingens ingenij prestantia doctrine respondet.
Cuius ingenij prestantia artem equiparat.
Qui artis prestantiam cum ingenio equat.
Preter artem ingenio prestans
Preterꝙ quod ingenio etiam arte prestans.

¶ Tertia variatio per synonymiam huius dictionis præstans.

Prestans
Prepollens.
Precellens
Excellens
Antecellens
Prenitens
Cicero tam ingenio ꝙ arte valde — Precipuus — mognopere studuit rem litera-
Singularis — riam ampliare.
Eximius
Egregius
Perspicuus
Illustris
Insignis
Preclarus.

¶ Alia variatio per relatiuum et synonymiam verbi sic.

Cicero qui tam arte ꝙ ingenio valde	Prestitit Prepolluit Precelluit Excelluit Antecelluit Prenitute Preiuxit Prefulsit Resplenduit	plurimum studuit rem literariam ampliare.

¶ Alia variatio per synonymyam substantiui in obliquo cum verbo coniuncti per Periphrasin.

Cicero qui tam ingenij ꝙ artis singulari	Prestantia Excellentia Politie Candore Nitore Splendore Magnitudine Magnificentia Claritate Perspicuitate	preluxit plurimum studuit rem literariam ampliare.

¶ Alia variatio per Syntasin relatiui in genitiuo.

Cicero cuius insignis erat tã artis ꝙ ingenij	Prestantia Excellentia Polities Candor Splendor Nitor Magnitudo Claritudo Perspicuitas	plurimum studuit. ꝛc.

¶ Alia variatio per Syntasin relatiui in dtō.

Cicero cui inerat singularʒ tam artʒ ꝙ ingenij	Prestantia Excellentia Candor Polities	plurimum studuit. ꝛc.

¶Alia variatio per Syntaſin relatiui in accuſatiuo ſic.

		Preſtantia	
	Ditauit	Excellentia	
Cicero quem tam artē ⁊ ingeniū	Ornauit	Candor	
	Decorauit	Splendor	plurimum ſtuduit. ꝛc.
	Celebrauit	Nitor	
		Polities	
		Magnitudo	

¶Alia variatio per Syntaſin relatiui in ablatiuo ſubſtantiuo mutato in adiectiuum neutrius generis per Hyperbolen.

	Preſtantius	
	Excellentius	
Cicero quo tam arte ⁊ ingenio nihil	Candidius	
	Splendidius	
mouale	Politius	plurimum ſtuduit. ꝛc.
	Perſpicatius	
	Magnificentius	
	Magis perſpicuum	

¶Alia variatio per comparatiuum vniuerſali negatiuo adiuncto.

	Preſtantior	
	Excellentior	
Cicero quo tam arte ⁊ ingenio nemo non	Candidior	
	Splendidior	plurimum ſtuduit. ꝛc.
alter	Politor	
	Perſpicatior	

¶Alia variatio augendo comparationem per aduerbia multo et longe ſic.

	Preſtantior	
	Excellentior	
Cicero qui tam arte ⁊ ingenio ceteris multo	Candidior	plurimum ſtuduit. ꝛc.
	Splendidior	
vel longe	Politor	
	Perſpicatior	

¶Alia variatio per ſuperlationem augendo cum aduerbijs multo & q̄ ſic.

	Prestantissimus	
	Perspicacissimus	
Cicero qui tam arte ꝙ	Splendidissimus	
ingenio multo vel ꝙ	Politissimus	plurimum studuit. ut.
	Excellentissimus	
	Illustrissimus	
	Preclarissimus	

¶ Alia variatio per verba superlationis cum aduerbijs multo, longe, et facile sic.

	Prestitit	
	Vicit	
	Superauit	
Cicero qui tam arte ꝙ	Excelluit	
ingenio longe multo	Antecelluit.	
facile	Precelluit	plurimum studuit. ut.
	Potenituit	
	Preluxit	
	Antecessit	
	Anteiuit	

¶ Alia varitatio per synonymiam huius aduerbij plurimum.

	Plurimum	
	Admodum	
	Mirum in modum	
	Summopere	
	Magnopere	
Cicero qui tam arte ꝙ	Maximopere	
ingenio prestan-	Valde	
tissimus	Omnes	studuit rem literariam ampliare.
	Oppime	
	Oppido	
	Impendio	
	Maxime	
	Vehementer	
	Iterum atq; iterum	

¶ Alia variatio per synonymiam huius verbi studuit sic.

	Studuit	
	Elaborauit	
	Insudauit	
Cicero tam arte ꝙ in-	Inuigilauit	
genio prestantissimus	Applicuit animum	vt rem literariam ampliaret.
	Adiunxit animum	

Dedit operam summam
Nauauit operam summam.

¶Alia variatio mutando verbum in nomen verbale sic.

Ciceronis qui tam arte ꝙ ingenio prestantissimus erat vehemens fuit.

Studium
Labor
Industria.
Opera
Diligentia — vt rem literariam ampliaret.
Desyderium.

VEL SIC.

Cicero tam arte ꝙ ingenio prestans summopere fuit

Studiosus
Auidus
Cupidus
Diligens — in re literaria amplianda.
Industriosus.

¶Alia variatio per syntasin verbalis per omnes casus sic.

Cicero tam arte ꝙ ingenio prestantissimus impendit plurimum

Studij
Laboris
Industrie
Sudoris — vt rem leterariam ampliaret.
Opere
Diligentie.

¶Alia variatio per Syntasin datiui sic.

Cicero tam arte ꝙ ingenio prestãs intentus est ingenti

Studio
Labori
Industrie
Opere — vt rem literariam ampliaret.
Diligentie
Sudori

¶Alia variatio per Syntasin accusatiui mutato aduerbio in adiectiuum sic.

Cicero tam arte ꝙ ingenio prestantissimus adhibuit vel impendit.

Summum studium
Maximum laborem
Per magnam industriam.
Ingentes sudores
Immensam diligentiam — in re literaria amplianda.
Non paruam operam.

¶ Alia vatiatio per Syntaſin ablatiui mutando infinitiuum modum in verbale ſic.

Cicero tam arte ꝙ ingenio preſtnatiſſimus proſecutus eſt ingenti	Studio Labore Induſtria Sudore Diligentia	ampliationem rei literarie.

¶ Alia variatio per ſynonymiam huius infinitiui ampliare.

Cicero tam arte ꝙ ingenio preſtanti ſſimus ſummopere ſtuduit.	Ampliare Amplificare Locupletare Ditare Celebrare Magnificare Decorare Ornare	rem literariam.

¶ Alia variatio mutando infinitiuum ampliare in gerundium in di ſic.

Cicero qui tam arte ꝙ ingenio preſtitit inerat ſummum ſtudium	Ampliandi Amplificandi Locupletandi Ditandi Celebrandi Decorandi Exornandi	rem literariam.

¶ Alia variatio mutando infinitiuum ampliare in gerundium in dum.

Cicero tam arte ꝙ ingenio preſtãs ſummam adhibuit diligẽtiam ad	Ampliandum Ditandum Locupletandum Exornendum] Celebrandum	rem literariam.

¶ Alia variatio mutando infinitiuum in gerundium in do.

	Ampliando	
Cicero tam arte ꝙ in=	Ditando	
genio preſtantiſſimus	Locupletando	rem literariam.
aſſumpſit plurimum	Exornando	
ſtudij in	Celebrando	

¶Alia variatio mutando gerundium in verbale accuſatiui caſus.

Cicero tam arte ꝙ in=	Ampliationem	
genio preſtãtiſſimus in=	Amplificationem	
gẽtes ſudores ꝓpeſſus	Locupletationem	rei literarie.
eſt circa	Exornationem	

¶Alia variatio per Syntaſin verbalis in ablatiuo.

Cicero tam arte ꝙ inge=	Ampliatione	
nio preſtãtiſſimus maxi=	Amplificatione	
mã fecit diligẽtiam in	Locupletatione	rei literarie.
	Exornatione	

¶Alia variatio mutando gerundia in coniunctiuum modum verbi ſic.

	Ampliaret	
Cicero non parum la=	Locupletaret	
boris ſuſcepit vt	Ditaret	rem literariam.
	Exornaret	

¶Alia variatio per ſynonymiam harum dictionum rem literariam. &c.

	Rem literariam.	
Cicero tam arte ꝙ in=	Romanam linguam.	
genio preſtantiſſimus	Latium ſermonem.	
plurimum ſtuduit	Latialem ſermonem.	
ampliare	Latinum eloquium.	

CVVM PRAECLARISSIMI authores diuite vena prediti, ad ingenij vires ostendas nũc rem ita succincte et anguste cogũt et constringunt, vt quod demi possit sit nihil. Rursus rem (q̃uis breuissimam) nunc ita dilatant et locupletant, vt quod addi possit excogites nihil. Vt testãtur Maronis experientię de ortu solis, de Iride, de gelu concreto. Subiecimus hic quasdam nostri ingenioli experiẽtias de virtutę immortalitate. Ea demum gratia vt tam pedestri q̃ soluto sermone, imitãdo discat iuuẽtus, rem (vel contractam) ampliare, et (velut protheos vultus) verborum copia variare.

¶VIRTVS IMMORTALIS.

Posteritate nitens omni duratior æuo,
Altiuolans virtus non moritura viret.

¶Alia variatio.

Virtutem excubiæ seruant vigilantius argo
Mortis ab interitu perpetua arce poli.

¶Alia.

Insuperabilior virtus adamante superstes
Tempore perpetuo non cariosa viget.

¶Alia.

Virtuti haud minuat vires rugosa senectus
Quin præstet semper firma vigore suo.

¶Alia.

Amne soporifero passura obliuio nusq̃
Virtus perpetua laude canenda manet.

¶Alia.

Cuncta carybdeo mors quæ rapit ore voraci
In virtute queat iuris habere nihil.

¶Alia.

Haud Acheronteas virtus visura paludes,
Imperio viuit semper olympiaco.

¶Alia.

Non Erebi tristes virtus passura tenebras
In paradisiaca luce perenne nitet.

¶Alia.

Careere cerbereo non vis adamantina claudat
Virtutem, penetrans quin volet athanatis.

¶Alia.

Hesperidum auricomis virtus præstantior hortis
Cui vis perpetuum nulla virere rapit.

¶Alia.

Eugaddi supperat fragrans opobalsama virtus
Quæ spirans redolet semper odore nouo.

¶Alia.

Fructiparens riguo virtus fœcundior horto
Pullulat æterno flore nitente virens.

¶Alia.

Pascitur ambrosiæ virtus cultissima succo,
Perpetuo vt Daphne floret honore comę.

¶Alia.

Candidior niueis virtus est alba ligustris
Aeui quam caries nulla nigrare queat.

¶Alia.

Extat Hamadryadum virtus viuatior æuo
Quam mortis nunq̃ funera dira premant.

¶Alia.

Quem subit occasum sub Calpe hiperione natus
Non videt hunc virtus sed sine fine nitet.

¶Alia.

Cornigerę Phœbes mortalia cuncta sub axe
Vendicat virtus viuere perpetuo.

¶Alia.

Stelliferi virtus arcem sibi poscit olympi
Haud Phlegetonteis interitura rogis.

¶Alia.

Insatiabilibus qui faucibus exedit annos
Saturni haud virtus est peritura fame.

¶Alia.

Fulminea hanc orbis molem quæ tela cyclopum
Soluent virtutem non temerare valent.

¶Alia.

Nil terrestre vides quod non mors tabida perdet
Virtutis solidæ vita peremnis erit.

¶Alia.

Virtutem obſuſcet non vlla rubigo, beryllus
Siue vt erithreus prænitet vſq; lapis.

¶Alia.

Exitiale frigus non torridus officit æſtus
Virtuti, manent quin ſine fine virens.

¶Alia.

Irreſolubilibus virtus clara euolat alis
Lucida nec radijs cedit Apollineis.

¶Alia.

Nititur ad metam natura mobile quoduis
At metæ virtus neſcia ſæcla mouet.

¶Alia.

Lurida non Hecates viciarint carmine phyltra
Virtutem, at florens integra ſemper erit.

¶Alia.

Naturale ſuum centron quando appetit omne
Aeternat virtus cœlifero orbe locum.

¶Alia.

Prorepit ad finem cum nox lux menſis et annus
Irradians virtus fine carenda manet.

¶Alia.

Odryſios luctus virtus Niobeſq; dolores
Spernens, æterna fœlicitate ſalit.

¶Alia.

Prorſus cum ſuperis eadem ſortita poteſtas
Virtuti, vt nequeant poſſe ſubire neci.

¶Alia.

Sydereo ſolio virtus regina triumphans
Aeterni imperij cum Ioue ſceptra tenet.

¶FINIS.

¶DE MAGISTRATIBVS VETERVM ROMANORVM.

¶ DE REGIBVS.

ROmanum imperium primo reges habuere.
Romulus his primus, Numa Pompiliusq; scds,
Hostilius Tullus, sequitur quem Martius Ancus,
Post hūc Tarquinius Priscus, dehinc Seruius ille
Tullius, extremus rex Tarquiniusq; superbus.

¶ Primo imperium romanum reges habuere. quorum primus fuit Romulus. Secundus Numa Pompilus. Tertius Tullus Hostilius. Quartus Ancus Martius. Quintus Tarquinius Priscus. Sextus Seruius Tullius. Septimus et vltimus Tarquinius superbus. Cum Roma auspiciis Romuli condita esset: subinde reges eius imperium tenuerunt de quibus Florus epitomatum primo. Hec est prima etas populi Romani/ et quasi infantia/ quam habuit sub regibus septem quadam fatorum iudustria tam variis ingenio: vt reipubli. ratio et vtilitas postulabat. Nam quid Romulo ardentius? tali opus fuit vt inuaderet regnum. Quid Numa religiosius? ita res poposcit: vt ferox populus deorum metu mitigaretur. Quid ille militie artifex Tullus? bellatoribus viris q̄ necessarius: vt acueret ratione virtutem. Quid edificator Ancus? vt vrbem colonia extenderet/ et ponte iungeret/ et muro tueretur. Jam vero Tarquinij ornamenta et insignia: quantam principi populi addiderunt ex ipso habitu dignitatem. Actus a Seruio census quid effecit? nisi vt ipsa se nosceret respnblica. Postremo superbi illius Tarquinij importuna dñatio non nihil/ immo plurimum ꝓfuit. Sic enim effectum est: vt agitatus iniurijs populus: cupiditate libertatis incenderetur. Hec ille.

¶ DE consulibus.

Regibus exactis Romana potentia binis
Consulibusq; cessit, quibus annua facta potestas
Damnent vel soluant quemuis per iussa senatus
Officio functi dicti sunt consu (q;) lares.

¶ Exactis et expulsis regibus ob stuprum Lucretie a sexto Tarquinio: filio Tarquinij superbi. Bini singulis annis consules creabantur. Eorum authoritas anni spacio perdurabat: quo cōpleto/ populus romanus in campo Martio congregatus: de consulibus eligendis in comitijs pertractabant. Officium consulum id erat: exequi diligentia et opera voluntatem et iussa senatus. Eis concessa potestas damnandi/ vel soluendi quemuis: et duodecim homines fasces et secures manibus gestantes pre vtroq; consule ire solebant. et ij lictores appellati sunt. Consules sunt dicti q̄ reipublice plurimum consulerent bini singulis annis creabantur. Hinc romani annorum supputationem: rerumq; gestarum seriem per consules designabant: vt greci per olympiades. Tempus enim in quo quid factum esset per eos qui tū consules erant significauerunt. Hi ne per omnia regiam potestatem sibi vendicarent: lege lata institutum est/ vt ꝓuocatio ab eis ad populum esset: neue possent in caput ciuis Romani animaduertere ni iussu populi: solo hoc eis relicto campus Martius vt coercere possent et in vincula publica duci iuberent. Jnde consulatus dignitas cōsulis.

¶DE interrege.

Dissidium quoties super ipsa comitia factum
Interrex populi consensu sæpe creatus
Plena magistratu dignum cui facta potestas
Eligat, ad tempus teneat sedem ve vacantem
Dictum interregnum / vacat hæc quo tempore sedes
Quod tum cessabat noua quando electio facta.

¶Interrex is dicebatur qui quoties tumultuatio aut dissidium inter ipsa comitia de aliquo magistratu eligendo accideret populi consensu creatus est. Cui talem magistratum eligendi tradita est potestas: vel qui loco illius magistratus pro tempore constitutus est. Inde interregnum est cum loco magistratus interrex creatur. Tunc Liuius. Cum sine curruli magistratu resp. esset: patricij coiere et interregem creauere: contentio / consules ne an tribuni militum crearentur in interregno rem complures dies tenuit. Proprie tamen interregnum appellatur id tempus quo regnum vacat rege. hoc est antequ in demortui loco nouus rex preficeretur.

¶DE ædilibus.

Aedibus ædiles præerant sacris quoq; priuis
Hi vel aquæductus curabant atq; cloacas
Et loca cuncta vrbis seruanda a sorde ruina
Si pro syncæro quicq̃ vendi vitiosum
Obtigit, imperium reddi cogebat eorum
Carmina sunt horum iussu recitata theatro
Currules dicti sunt q; curru veherentur.

¶Ædiles ab ædibus dicti sunt: magistratus erant qui non modo sacrarum / sed etiam priuatarum ædium curam gerebãt: ludos quoscunq; et ex quacunq; causa instituere ad eos pertinebat. Comedie et tragedie edilium iussu recitabantur: et loca in theatro assignabantur. Si quis seruum aut iumentum morbosum vitiosum ve pro integro sanoq; vendidisset edicto edilium emptor su. curre-batur. Hi etiam curam gerebant vt doace et aqueductus ceteraq; edificia tam priuata q̃ publica: laura / munda / et integra seruarentur. Deniq; quicquid vitiosum pro syncero / fractum pro integro venundabatur: edilium imperio redde batur. Idq; edilicium edictum dicebatur. Et qi ediles sella curruli vtebantur saltem patricij: ediles currules dicti sunt. Alij ex plebe ediles plebei sunt dicti: et hi non sedebant in currulibus. Ædilitas / edilitatus / et edilicium est officium dignitasq; edilis.

¶Chiliarcha, Centurio, Decurio.

Militibus præerat millenis chi(q; liarcha,
Centurio centum, denis sic decurioq;.

¶ Chiliarcha dictus qui mille militibus preerat. dictus a chilos grece quod est mille/ et archos qđ est princeps. Centurio centum militibus presidebat: et hic grece hecaton tarchos dictus. Decurio dictus qui decem militum princeps erat. hic grece decarchas appellatur.

Populus.

Est collectiuum populus/quod continet omnes
Romanos ciues tam claros q̄ inferiores.

¶ Populus nomen collectiuum est sua appellatione. Romanos oēs tam nobiles q̄ ignobiles complectēs. Et diuidebatur in partes/patricios q̄ viros qui nobiliori genere orti et melioris erant conditionis: et in plebem que erant ignobilium. Inde plebei qui erant de plebe.

¶ Plæbs.

Plæbs populi pars est abiectior inferiorq;

¶ Plebs est pars populi inferior et abiectior ex ignobilibus constans. Plebs capitur etiam pro viliori parte alicuius multitudinis. Ouid. de celicoli. scribēs ait. Dextra lcuaq; deorsum. Atria nobilium valuis celebrantur apertis. Plebs habitat diuersa locis: a fronte potentes celicole.

Comitia.

Ipsa magistratus electio facta, locusq;
Concio vel populi sunt dicta comitia, sicq;
Quo fieret. tempus fuerat quod eiq; statutum.

¶ Comitium ŏra con et itio: siue eo dictum est q̄ populus coibat cōueniebatq; statutis temporibus ad eligendos magistratus. Illa igitur populi congregatio comitium dicebatur/ siue electio magistratus/ siue locus in quo fiebat electio/ siue tempus electionis. Vnde dies comitiales dicti sunt.

Magistratus.

Non solum officium, sed quisquis fungitur ipso
Esto magistratus, collecti et officiales.

¶ Magistratus aliquando concretum est/et non collectiuum. et est aliquis officialis et dignitate fungens. Aliquando concretum et collectiuum. et tunc est officialium collectio. Aliquando abstractum et tunc dignitatem ipsam signi.

¶ Legio.

Continuit peditu legio sex millia centum, et
Hinc septigentos sic ter denos equitesq;

¶ Legio erat militum cetus vltra sex milliaq; plures septem millibusq; pauciores sex millibus: sed inter duos illos terminos interceptum. Dicunt alij q̄ sex milia sex centos et sexaginta sex continuerit. Aliis placet (quibus assentior) legione cōtineri peditum sex milia et centum: et septingentos. xxx. equites: decemq; cohortibus firmata erat legio.

Cohors.

Continuit legio denos in ſeſe cohortes
Quarum prima equites quadragenos quoq; binos
Millenos pedites ſic centum quinq; tenebat,
Dehinc equites ſenos ſexagenoſq; ſecunda
Quingentos pedites quinquagenos quoq; quinq;
Tertia cum reliquis numero conſtabat eodem.

¶ Cohortes decem in ſe cõtinuit legio. Prima cohors equitibus loricatis quadraginta duobus cõſtabat. Peditibus autem mille centum quinq; et hec militaria dicebatur. Scõa cohors equites ſexaginta ſex: pedites autem quingentos quinquaginta quinq; habuit: et hec quingentaria dicebatur. Tertia/quarta/et cetere eodem numero quo ſcõa conſtituebatur. Perotto in commentariis teſte.

Triumphus.

Hoſtibus euictis ingenti clade, vbi ceſſit
Romanis ducibus victoria læta, dabatur
Induperatori ſummo vel honore triumphus
Vectus in aurato curru rutilante triumphans.
Quattuor actus equis niueis, præeunte ſenatu
Ad capitolinas arces, tauroq; litabat.

¶ Triumphus ſummus apud romanos honor: qui ꝗdem duci romano ingenti victoria parta et graui clade hoſtibus illata: cum immenſa gloria dabatur. Itaq; qui triumphabat curru inaurato quattuor albis equis vehebatur et ſenatu precunte in capitolium ducebus tauro ſacrificabat.

OVATIO.

Hoſtibus haud cæſis, tamen abſq; cruore fugatis
Semper ouare duci victoria parta ferebat
Vno vectus ouans et equo, ad tapeia ſaxa
Plæbei aut equites hunc ducebant oue cæſa.

¶ Ouatio quotiens non interfectis: ſed fugatis hoſtibus incruenta fuit victoria: duci preſtabatur. Itaq; qui ouabant vno vtebantur equo: et a plebeis siue equitibus in capitolium deducti: ex oue ſacrificium faciebant.

¶ Juſticium erat tempus qñ iura in vrbe Romana nemini reddebantur periculoſis reip. temporibus et dubijs certaminibus: ſed iura claudebantur et iurgia tacebant quouſq; inſtans periculum tolleretur.

¶ Priuati ciues dicebantur qui nullum officium publicum/ nullum magiſtratum exercebant. Publici vero qui officia gerebant. Colonia erat cetus aut multitudo ciuium tranſmiſſa iuſſu ſenatus: ad inhabitandum ciuitates alienas aut gra cuſtodiẽdi aut poſſidendi et hi non habitatores coloni dicebantur.

¶ Lex erat populi romani conſtitutio. Senatuſconſultum erat decretum a ſenatu conſtitutum. Plebiſcitum erat conſtitutio conſenſu plebeis a tribunis ordinata. Decretum a decerno ſicut edictum ab edico: noia ſatis nota.

¶ Ciues Romani tribus nominibus vocabantur. sicut Publius Cornelius Scipio. Primum est prenomen. Secundum nomen. Tertium cognomen. A nonnullis additur agnomen. Et apud romanos historicos nomina sepius breui notãtur operepretium est scire per A. Aulus intelligitur. per Ap. Appius, per Fl. Flauius. per M. Marcus. per S. Sertus. per T. Titus. per C. Celius. per H. Haius. per Pu. Publius. per D. Decius. per L. Lucius. per Q. Quintus. per Sp. Spurius. per R. Roma. per Ro. Romani. per Pl. Pleps. per Rp. Respublica. per Con. Consultus. per Se. Senatus. per Tr. Tribunus. per Se. con. Senatusconsultum. per B. Brutus. per Ju. Judices. per Q. Quirites.

¶ Finis.

¶ LONDINI in ædibus Richardi Pynsonis: Christi ab incarnatione. anno. 23. supra sesquimillesimum. 16. die Iunij.

K 61693

¶ Roberti VVhitintoni L. Secūda grammaticę pars de syllabarū quātitate. accentu. et varijs metroꝝ generibus. nuperrime recensita. limatius polita. adiectꝫ cōpluscu lis: et nōnullis Calcographoꝝ elimatꝫ erratis.

✠

¶ De syllaba/ et eius quātitate. ¶ De prima. media. et vltima syllaba cognoscēda/ cū ꝯmēto et īterp̄tamēto interlineari. ¶ De accētu fm Diomedem grāmaticum. ¶ De accētu apd̄ recētiores magꝫ obseruato. De īpedimētꝫ accētus. ¶ De accentu grecaꝝ dictionū in ia/ et abusiōe multoꝝ. Nebrissensis de accētu grecaꝝ et hebraicaꝝ dictionū cōtra Alexan. De arte punctuandi. ¶ De cōmate. colo. periodo. et parēthesi. De metro et eiꝰ accidētibus. ¶ De pedibus metroꝝ simplicibꝰ. duplicibꝰ/ et heteroplicibus. De cesura/ ordine/ mēsura. ¶ De positione/ figura/ et appellatiōe metri. De carmine heroico hexametro. De varia eiusdē cōpositiōe. ¶ De vitio carminis heroici. De decoro carminis heroici. De elegiaco pētametro. De vitijs et decoro eiusd̄. ¶ De licentia poetica. De licētia innouādaꝝ syllabaꝝ dictionū et oꝛonū. De cōmutatiōe vocabuloꝝ ꝑ oēs partes. ¶ De oī gn̄e metroꝝ quo vsus est Horatiꝰ lyricus. ¶ De noībus metroꝝ et eoꝝ inuētoribus. De hymnis q̄bus vtit ecclia et eoꝝ cōpositiōe et scāsione. ¶ De comedia et tragedia. De poetꝫ comicis. ¶ De comedie ⁊ tragedie differētia. ¶ De metris quibus comici et tragici scripserunt. ¶ De modulatione comediarum Terentij.